

DIRVA

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO 44119
VOL. LXXX MAY – GEGUŽĖS 25, 1995 Nr. 20

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRASTIS

Vilniaus Arkikatedros Šv. Kazimiero koplyčia

J. Polio nuotr.

TĖVYNĖS SAJUNGOS – LIETUVOS KONSERVATORIŲ PIRMININKO VYTAUTO LANDSBERGIO PAREIŠKIMAS

dėl karo Čečėnijoje ir Lietuvos įtraukimo į
nusikalstamą karinį bendradarbiavimą su Rusija

Demokratiškos valstybių viešojo nuomonė, tarptautinės organizacijos bei atskiri pareigūnai daug griežčiau smerkia Rusijos nusikalstamą karą Čečėnijoje su masinėmis civilių gyventojų žudynėmis, negu tai daro valstybių vadovai ir vyriausybės, įklimpusios į tam tikrą iliuzionistinę politiką. Gegužės 10 d. Maskvoje B. Jelcinas viešai teigė, jog "Čečėnijoje nėra jokio karo veiksmų", o tuo pačiu metu ten vyko kaimų bombardavimai, apšaudymai raketomis. Niekas nepasakė "prezidentas meluoja", nes galbūt jis iš tiesų pastoviai dezinformuojamas savo aplinkos, kaip tada, kai padarė sprendimą pulkti Čečėniją. Panašioje padėtyje buvo M. Gorbačiovas 1990 metų pabaigoje, ir Lietuvoje tai gerai prisimenama, kaip ir agresyvos dezinformacijos pasekmės. Vakarai tada nesiėmė smurto prevencijos, ir smurtas buvo panaudotas, ir pati

Sovietų Sąjunga kryo į perversmą. Atviras, konkretus kritiškumas ir šiandien daugiau padėtų Rusijai, negu nuolaidžiavimas ir pataikavimas blogiui.

Tačiau dar blogiau už nuolaidžiavimą ir taikstymąsi yra bendradarbiavimas, parama blogiui.

Nė viena Vakarų šalis, net ir labiausiai nuolaidžiaujanti Rusijai, neleistų per savo teritoriją arba oro erdvę gabenti rusų karių ir bombų į Čečėniją. Tikriausiai neleistų to nei Suomija, nei Lenkija, nei Latvija su Estija. Lietuvos Vyriausybė leidžia, ir tuo būdu daro Lietuvą suvereniteto ir padarumo požiūriu žemesnio rango valstybe negu paminėtos kaimynės. Savo ruošu taip realizuojami Maskvos planai įtraukti mūsų šalį į Rusijos – Baltarusijos – Lietuvos karinį aljansą: pirmiau primesta tikrovė, o po to sutartys, įtvirtinančios jau esamą tikrovę.

Tokią metodą Rusijos valdžia naudoja ir savo didžiojoje tarptautinėje politikoje, bet Lietuva turi būti ypatingai atsargi. Suteikdama informaciją, kur ir kokių tikslų į Čečėniją per Lietuvą gabenama kariuomenė ir ginkluotė, Rusija nepalieka jos kompromituojamai Lietuvai net pasiteisinimo, atseit, ne viskas buvo žinoma, bendradarbiavimas nesąmoningas. Todėl Lietuvos Vyriausybė turi nutraukti šią ydingą, gėdingą ir pavojingą slinktį. Į Rusijos paraiškas gabenti Kaukazo kryptimi per Lietuvą karinius ir ginkluotus turi būti atsakoma neigiamai. Tuo pačiu Lietuva ir kaip tarptautinės bendrijos narė pareikštų konkrečiai nesutinkanti, kad Rusija arogantiškai laužo tarptautinius įsipareigojimus, koncentruoja ir kuria naują armiją ten, kur jos negali būti.

Priešinga nuomonė – sutikimas, kad Rusijai viskas galima, – būtų pražūtinga pirmiausiai pačiai Lietuvai, jau dabar siurbiamai į satelito ir agresijos talkininko padėtį.

1995 m. gegužės 15 d.

ALGIRDAS BRAZAUSKAS PASVEIKINO POPIEŽIŲ

Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas gegužės 17 dieną nusiuntė sveikinimo telegramą Jo Šventenybei Popiežiui Jonui Pauliui II. Joje sakoma:

"Jūsų Šventenybe, Šviesi septyniasdešimt penkerių metų sukaktis, šventasis Tėve, jautri kančiai ir skausmui Jūsų sielos atjauta spindesiu apgaubia kilnią Ganytojo misiją, skatina gė-

rio ir tiesos viltį. Šią dieną mes nuolat prisimename Jūsų istorinį vizitą į Lietuvą, palankiai besiklostančius Lietuvos ir Vatikano santykius. Tebejausdamas palaiminimą Lietuvos tautai ir atmindamas neužmirštamus susitikimus, tikiu didžiausia Jūsų Šventenybės dvasine dovana mums – malda ir tikėjimu, suartinančiu žmones, tautas ir valstybes". (ELTA)

LIETUVOS PREZIDENTAS NORĖTŲ SUSITIKTI SU VENGRIJOS VADOVU

Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas priėmė Vengrijos Respublikos nepaprastojo ir įgaliojotojo ambasadoriaus Lietuvai Gyorgy Krausz įgaliojimus.

Gyorgy Krausz perdavė Algirdui Brazauskui Vengrijos Prezidento Arpado Genčo linkežimus Lietuvai sėkmės toliau įtvirtinant valstybės nepriklausomybę. Ambasadorius sakė, kad Vengrija remia Lietuvą jai integruojantis į Europos politines, ekonomines bei saugumo struktūras.

Algirdas Brazauskas padėkojo už Vengrijos Prezidento sveikinimus ir pareiškė ištikimybę, kad Lietuvos ir Vengrijos bendradarbiavimo klausimai galėtų būti aptarti aukščiausio lygio vizitų metu.

Mūsų šalių likimas daug kuo panašus savo nelaimėmis, sakė Algirdas Brazauskas. Šiandien mus vienija viltis, kad tampame panašūs savo grįžimu į Vakarų civilizacijos natūralią raidą. Aš

tikiu, kad Lietuva ir Vengrija siekia gyventi saugioje ir vieningoje Europoje, nepadalytoje priešiško zono, Europoje, kurioje tautų apsisprendimo valia ir tarptautinės teisės principai, o ne valstybių fizinis didumas ar geografinė padėtis lemia jų likimą. Šia prasme Euro-Atlantizmas yra pagrindinė Lietuvos užsienio politikos kryptis, pabrėžė Algirdas Brazauskas.

Geopolitinė Lietuvos padėtis reikalauja mūsų ypatingo dėmesio regioniniam ir dvišaliam bendradarbiavimui, sakė Algirdas Brazauskas. Turiningas Baltijos ir Vyšehrado grupės šalių, Lietuvos ir Vengrijos bendradarbiavimas politinėje, teisinėje, ekonominėje ir gynybinėje srityse teikia mums puikias galimybes saugant taiką ir stabilumą Europoje, didinti mūsų šalių piliečių gerovę, pabrėžė Lietuvos Respublikos Prezidentas.

(ELTA)

BALTARUSIJA: ATGAL Į RUSIJOS GLĖBĮ?

Gegužės 14 Baltarusijoje prezidento A. Lukašenkos iniciatyva įvyko svarbus referendumas bei parlamento rinkimai.

Referendumui buvo pateikti keturi klausimai. Nuo 75 iki 83 proc. jame dalyvusių rinkėjų pasisakė už valstybinį rusų kalbos statusą (šalia baltarusių kalbos), už ekonominės integracijos su Rusija stiprinimą, už tai, kad Prezidentui būtų suteikta teisė paleisti parlamentą, už valstybės herbo pakeitimą (buvusį LDK "Vytį" vėl pakeis sovietiniai simboliai). Iš viso referendume dalyvavo 65 proc. šalies gyventojų.

Į naują 260 vietų tiesiogiai renkamą parlamentą kol kas teisrinkta tik 17 deputatų, kurių dauguma yra A. Lukašenkos šalininkai. Pats Prezidentas balsuodamas de-

monstratyviai išbraukė visus kandidatus, tuo aiškiai parodydamas, kad sieks parlamento rinkimų žlugdymo. "Už nieką nebalsuosiu, kadangi šie deputatai vis tiek apgaus", – tokią nuostatą prieš rinkimus išsakė A. Lukašenka.

Vertindamas įvykius Baltarusijoje V. Landsbergis sakė, jog prie Lietuvos sienų gimsta Vidurinės Azijos tipo totalitarinis režimas, paremtas OMONU, saugumu ir, matyt, Rusijos valdžios jėgomis. Jis išreiškė susirūpinimą, jog SSRS atkūrimo siekiančioms ekstremistinėms ir ekspansionistinėms jėgoms atsirastų galimybių, panaudoti Baltarusiją provokacijoms ir spaudimui prieš Lietuvą, tada vaizduoti, kad Lietuva turi sunkumų su Baltarusija, o Rusija galėtų ateiti su "taikos misija".

—er—

Girdėta iš Vilniaus

• **LENKIJOS AMBASADORIUS PRAŠO SUSILAIKYTI NUO ARMIJOS KRAJOVOS ARCHYVŲ VERTINIMO.** Kategorinės dviejų Lietuvos politikų išvados ir priekaištai dėl Armijos Krajavos veiklos, nesulaukus istorikų išvadų, "liudija apie pikta valią ir neprisideda prie draugiškų santykių tarp lenkų ir lietuvių kūrime", rašoma Lenkijos Respublikos ambasadoriaus Lietuvoje prof. Jan Widacky pareiškimė, perduotame ELTAI. Spaudos konferenciją dėl rastų Armijos Krajavos archyvų surengė Seimo nariai Romualdas Ozolas ir Juozas Dringelis, anot ambasadoriaus, siekė politinio efekto. (ELTA primena, kad restauruojant Vilniaus Bernardinų bažnyčią, prieš trejetą mėnesių buvo rasti vertingi Armijos Krajavos nusikalstamą veiklą 1943-1944 metais Lietuvoje įrodantys dokumentai).

J. Widacky nuomone, jeigu atrasti dokumentai iš tikrųjų yra istorinis šaltinis, tai, prieš juos įvertinant ir padarant išvadas, turi būti įvertintas ir jų patikimumas. Lenkijos diplomatas kreipiasi į visus asmenis bei žurnalistus, ragindamas "vardan sąžiningumo susilaikyti nuo bet kokių išvadų, kol dėl rastų dokumentų savo nuomonės neišsakys kompetetingi Lietuvos ir Lenkijos istorikai.

• **PARTINIO MOKSLO DIPLOMAI IR VĖL GALIOS.** Seimas panaikino Lietuvos Respublikos Aukščiausiosios Tarybos 1990 metų spalio 18 dienos nutarimą "Dėl aukštųjų partinių mokyklų diplomų nepripažinimo". Seimo priimtame nutarime sakoma, kad Aukščiausiosios Tarybos nutarimas laikomas netekusiu galios. Už tai balsavo 47 Seimo nariai, prieš – 42. Buvo balsuojama vardinio būdu. Nutarimas priimtas LDDP frakcijos balsų dauguma.

• **KAUNO MERAS ATSISTATYDINA.** Ketvirtadienį Kauno meras R. Tumosa savivaldybės sekretoriui įteikė pareiškimą, kad jo atsistatydinimo iš mero pareigų klausimas būtų įtrauktas į artimiausio Kauno deputatų tarybos posėdžio darbotvarkę. Šį faktą ketvirtadienį Seime įvykusioje spaudos konferencijoje patvirtino Tėvynės sąjungos valdybos pirmininkas Gediminas Vagnorius. Jis sakė, kad Tėvynės sąjungos valdyba tokiam mero žingsniui pritarė. Šį sprendimą nulėmė tai, kad R. Tumosa, pasak G. Vagnoriaus, dėl neapdairumo 1994 m. neatliko deklaravimo procedūros apie suteiktas paskolas pagal tuo metu dar galiojusį įstatymą.

Tėvynės sąjungos komisija, tyrusi dėl R. Tumosos kilusį triukšmą, nenustatė, kad Kauno meras būtų kaip nors netinkamai pasipelnęs arba nesumokėjęs mokesčių. Komisija konstatavo tik paskolų pajamų nedeklaravimo faktą, bet ne mokesčių slėpimą, nes 1991-1994 m. gautos pajamos už paskolas pagal galiojančius įstatymus neapmokestinamos. Vis dėlto konservatoriai pripažino, kad Kauno meras dėl partinės stokos padarė politinių klaidų – nevykusiai pajuokavo per spaudos konferenciją esą turta įsigijęs prekiaudamas Garliūnuose. Toks pajuokavimas, G. Vagnoriaus nuomone, politikui neleistinas.

Tėvynės sąjunga dabar jau pagal "reiklumo kartelę" rinkis informaciją apie esamų valdžioje pareigūnų veiklą, pradedama nuo paties Prezidento.

• **NUOSPRENDIS B. DEKANIDZEI LAIKINAI NEVYKDOMAS.** Lietuvos Aukščiausiasis Teismas pranešė ELTAI, kad atsižvelgiant į tai, jog Vokietijoje sulaukė Igoris Tiomkinas ir Generalinė prokuratūra prie Aukščiausiojo Teismo nusprendė jį apklausti, Lietuvos Aukščiausiojo Teismo baudžiamųjų bylų kolegijos 1994 m. lapkričio 10 dieną nuteisto Boriso Dekanidzės nuosprendis laikinai nevykdomas.

• **VALDANČIOS PARTIJOS VADOVAI SKUNDŽIASI, KAD JŲ ATSTOVAI SKRIAUDŽIAM SAVIVALDYBĖSE.** Lietuvos demokratinės darbo partijos (LDDP) frakcijos Seime seniūnas Gediminas Kirkilas ir jo pirmasis pavaduotojas Justinas Karosas trečiadienį spaudos konferencijoje skundėsi, kad savivaldybių rinkimus laimėję konservatoriai bei kitos dešiniosios partijos skriaudžia LDDP atstovus savivaldybėse. "Mūsų partijos nariai neįtraukiami į savivaldybių tarybų komitetus, jie eliminuojami", – sakė Gediminas Kirkilas.

Jis sakė tikėjęs, jog rinkimus laimėjusios partijos elgsis garbingai su juos pralaimėjusiomis. Tačiau konservatoriai ir kitos partijos nesilaiko susitarimo, kad opozicija savivaldybėse turėtų tokias pat teises, kokios jai suteiktos Seime, pabrėžė LDDP frakcijos seniūnas.

Justinas Karosas sakė, kad LDDP siekė ir dabar siekia nepolitizuotų Vyriausybės ir vietos savivaldos struktūrų sudėties. Šiose struktūrose, sakė jis, būtina derinti tarpusavio nuomones ir priimti sprendimus, kurie padėtų spręsti šalies ar jos atskirų regionų problemas. Justinas Karosas apgailestavo, kad sutarimo tarp politinių partijų atstovų savivaldybėse nėra.

Gedimino Kirkilo nuomone, dešiniosios partijos skiria savivaldybėse savus žmones, kad jie "padėtų pasiręsti ir laimėti naujojo Seimo rinkimus". Jų tikslas, pasak LDDP pirmininko pavaduotojo ir frakcijos seniūno, yra ne pagerinti savivaldybių darbą, o sustiprinti savo struktūras.

LDDP per kovo 25 dieną vykusius rinkimus savivaldybėse gavo apie penktadalį mandatų. Daugiausia jų gavo Kon-

Kova prieš valdžią

Buvęs prezidentas George Bush savo kalboje gegužės 14 d. piktai pasmerkė Oklahoma City federalinio pastato susprogdinimą, pavadindamas jo vykdytojus "crazy people". Jis paskelbė, jog pasitraukia iš Amerikos ginklų savininkų organizacijos, kurios nariu jis buvo tapęs "iki gyvos galvos".

Prezidentas Clintonas kreipėsi į Kongresą, reikalaudamas paskelbti antiterorizmo įstatymą, leisti nusamdyti dar 1,000 saugumo srities valdininkų, tardytojų, kurie sektų įtariamų teroristų veiklą ir gautų didesnes galias, kovojant su teroro veiksmis.

Susprogus Oklahomos federaliniam pastatui pirmosios žinios spėjo, kad tai

servatorių partija, kuriai vadovauja Vytautas Landsbergis ir 1991 – 1992 metais buvęs Ministru Pirmininku Gediminas Vagnorius.

• **IŠKILMINGAS POSĖDIS – STEIGIAMOJO SEIMO 75-OSIOMS METINĖMS.** Gegužės 15 dieną 18 valandą 15 minučių prasidėjo Lietuvos Seimo iškilmingas posėdis.

Prieš 75 metus, lygiai tą pačią gegužės dieną, tą pačią valandą ir minutę Kaune, miesto teatro rūmuose buvo pradėtas Lietuvos Respublikos Steigiamojo Seimo pirmasis posėdis. Ši data praėjusią savaitę paskelbta atmintina Lietuvai diena. Ją pažymint ir surengtas šis neeilinis dabartinio Seimo posėdis, kuriame dalyvavo Kovo 11-osios akto signatarai, Respublikos Vyriausybės nariai, Konstitucinio, Aukščiausiojo Teismo, Apeliacinio teismo pirmininkai ir teisėjai, užsienio valstybių ambasadoriai bei laikinieji patikėtiniai Lietuvoje, Lietuvos bažnyčių hierarchai, politinių partijų ir organizacijų atstovai.

• **NEATSISKAITYMAS SU VALSTYBE – VIENAS DIDŽIAUSIŲ NUSIKALTIMŲ.** Šiuo metu aš nematau svarbesnio Vyriausybės bei teisėsaugos institucijų uždavinio, kaip kova su nusikalstamumu ir ypač su mokesčių nemokėjimu, pareiškė Respublikos Prezidentas Algirdas Brazauskas interviu Lietuvos televizijai. Neatsiskaitymas su valstybe yra vienas didžiausių nusikaltimų, pabrėžė jis.

Nuo to kencia kas penktas dirbantis mūsų šalies žmogus, kuriam atlyginimas mokamas iš valstybės biudžeto, be to, šie apskritai nedideli atlyginimai kartais išmokami pavėluotai. Dėl šios priežasties labai mažos yra ir pensijos, sakė Prezidentas.

• **PREZIDENTAS IR POLITINIŲ PARTIJŲ VADOVAI TARĖSI, KAIP KOVOTI SU NUSIKALSTAMUMU.** Prezidentas Algirdas Brazauskas susitiko su politinių partijų ir judėjimų atstovais, kuriame buvo aptartos kovos su nusikalstamumu problemos. Į susitikimą atvyko septyniolikos iš dvidešimt vienos šiuo metu įregistruotų partijų vadovai. Jame dalyvavo Ministras Pirmininkas, Vidaus reikalų, Teisingumo ministrai, Generalinis prokuroras, kitų institucijų vadovai.

A. Brazauskas pažymėjo, kad apie pusę įvykdomų nusikaltimų sudaro valstybės ir privataus turto vagystės, su kuriomis, deja, kovojama toli gražu nepakankamai. Didelį susirūpinimą kelia valdininkų korupcija, nesiliaujantis turto prievartavimas ir ypač mokesčių nemokėjimas, pasak Prezidento, jau tapęs piktybiniu reiškiniu.

Susitikime iš esmės pripažinta, kad nusikalstamumą skatina ir netobuli privatizavimo įstatymai bei jų taikymo praktika. LDDP pirmininko pirmasis pavaduotojas Gediminas Kirkilas, pavyzdžiui, pabrėžė, jog būtina mažinti ekonominę socialinę visuomenės diferenciaciją, kartu su tuo mažės ir ekonominio pobūdžio nusikaltimų.

Daugelis pasitarimo dalyvių reikalavo, kad greičiau būtų priimti įstatymai dėl valdininkų ne tik pajamų, bet ir turto deklaravimo. Būtina, sakė jie, įvesti valstybės tarnautojų kodeksą, kuriame turėtų būti numatyta griežtesnė atsakomybė už tarnybinius prasižengimus ir ypač – piktnaudžiavimą tarnybine padėtimi.

Nemažai diskusijų sukėlė konservatorių pasiūlymas į viešosios tvarkos apsaugą pasitelkti visuomenę. Tačiau beveik visi pripažino, kad šiuo atveju reikia priimti įstatymus, reglamentuojančius tvarkos saugojimo savanorių teises ir pareigas.

Generalinio prokuroro Vlodo Nikitino nuomone, nusikalstamumo problema labai sudėtinga, tačiau jos nereikia dramatizuoti. "Profesionaliai taikant galiojančius įstatymus, su nusikalstamumu galima sėkmingai kovoti", pabrėžė jis.

ELTA

Iš visur apie viską

Rašo Algirdas Pužauskas

užsieniečių, gal arabų fundamentalistų, darbas, kol paaiškėjo, jog įtariamos vietinės, amerikiečių, kovojančių prieš savo laisvų varžymą, veiklos vaisius. Laisvės vardan Amerikoje veikia daug dešiniųjų radikalų grupių, kurių vadovai skelbia, kad valdžia ne tik apkrovė savo piliečius dideliais mokesčiais, bet dar planuoja atimti iš jų ginklus, planuoja įsijungti į viso pasaulio valdžią, kurioje bus tik žydai, negrai, masonai ir komunistai. Todėl reikia ruošti mirtinai kovai už amerikiečių laisvę ir nepriklausomybę. Milicijų

organizacijos laiko save garbingais patriotais, išėjusiais ginti savo tikėjimą, savo žemę ir garbingas tradicijas.

Suimtas ir apkaltintas Oklahomos pastato sprogdinimu Timothy McVeigh gavo medalį už savo karinę tarnybą Irako dykumose. Suimtas jis atsisako kalbėti su tardytojais, tačiau yra žinoma, kad jis giliai pergyvena Amerikos visuomenės ydas: nusikaltimus, narkotikų naudojimą, aukštus mokesčius ir visagalinę federalinę valdžią. Manoma, kad Amerikoje veikia tarp 10,000 ir 40,000 dešiniųjų milicininkų. Vien tik Michigano valstijos vadovai giriasi turi 12,000 narių. Žydų Anti-defamation lyga, įsteigta ginti žydų teises, mano, jog užkietėjusių milicijos narių, vadovų yra apie 500, o jų rėmėjų apie 20,000.

Prezidentas Clintonas, reikalaudamas naujų įstatymų kovai su vietiniais teroristais, netikėtai užgavo dešiniojo politinio sparno agitatorių, pagarsėjusį radio kalbėtoją Rush Limbaugh, kurio programos klausosi apie 20 mil. amerikiečių ir iš Watergate laikų pagarsėjusį Gordon Liddy, kurio radijo komentarus girdi apie 11 mil. klausytojų. Prezidentas kalbėjo apie "neapykantos žodžių" skleidimą terio bangomis.

Stebėtojai randa ryšį tarp Oklahomos sprogdimo ir 1993 m. Waco, Texas Davido Koresh religinės grupės numalšinimo. Tuomet gerai ginkluotos Davidiano sektos pasekėjai susikovė su federalinės vyriausybės Alkoholio, Tabako ir Ginklų agentūros valdininkais, žuvo 86 žmonės, jų tarpe daug nekaltų vaikų.

Šalia dabar veikiančių milicijų, kurios savaitgaliais atlieka karinius pratimus, manevruoja miškuose ir dykumose, šalyje veikia antisemitinės grupuotės: Militia of Montana, Idaho Aryan Nations, Arizona Patriots, Posse Comitatus. Tai daugiausia prieš juodus ir prieš žydus agituojančios grupės. Jos pastato nuosaikiuosius respublikonų partijos politikus į keblią padėtį. Niekas nenori tapti tų rasistinių grupių atstovu, tačiau balsavimuose jų parama gali būti naudinga. Daug nuosaikesnė Krikščionių Koalicija, vadovaujama Pat Robertson, yra stipri ir įtakinga dešiniojo respublikonų partijos sparno atstovė. Atrodo, kad pagrindiniai respublikonų kandidatai į prezidento vietą pasitenkins Robertsono grupės parama ir atmes milicijų pripažinimą. (Nukelta į 9 psl.)

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

DIRVA

TEL. (216) 531-8150
FAX. 216 531-8428

P.O. BOX 19191 CLEVELAND, OHIO 44119-0191
19807 CHEROKEE AVENUE • CLEVELAND, OHIO • 44119

THE LITHUANIAN NATIONAL NEWSPAPER
EDITOR: DR. ANICETAS BUNDONIS

DIRVA (USPS 157-580)

Postmaster: Send address changes to DIRVA
19807 Cherokee Ave. Cleveland, OH. 44119-0191

Second-class postage paid at Cleveland, Ohio and additional mailing offices. • Published Weekly except: 4th of July, Labor Day & Christmas by American Lithuanian Press & Radio Assn. VILTIS, INC. • Subscription per year \$30.00 • Single copy 65 cents.

Prenumerata metams \$30.00, pusei metų \$17.00 • Atskiro numerio kaina 65 centų • Straipsniai pasirašyti pavardė, inicialais ar slapyvardžiu nebūtina išreikšti redakcijos nuomonę. • Nespausdinti straipsniai grąžinami tik autoriams prašant – Už skelbimų turinį ir kalbą redakcija neatsako.

PALAIMINTI GAILESTINGIEJI

*Mačiau, kaip laiko atšiaurus ranka
Paverčia dulkėm galingiausią mūrą,
Kaip sutrupa senovės prabanga,
Ir ilgaamžė geležis sugūra.
Mačiau, kaip laimė kinta nuolatos,
Kaip viską niokoja Mirtis besotė.
(W.Shakespeare, "Gyvenimo trapumas")*

Praiena žmogaus gyvenimas nelyginant šešėlis. O kiek triukšmaujama dėl niekų. Kraunama turtai ir nežinoma, kam jie turės atitekti.

"Mes žinome, kad visi miršta. Tačiau nuo minties, kad visi mirs, ligi minties, - ir aš mirsiu, - dar didelis nuotolis". (T.Mann'as)

Visų laukia ta pati dalia. Kapo tamsa apgaubus skambius titulus, aukštus postus, visuomeninę padėtį ir turtus, įgytus didžiausiomis pastangomis.

Greitai prabėgantys džiaugsmas, malonumai, aistros ir geismai - tai lyg trumpas pienės žydėjimas.

Teologas pataria: "Neatidėliok. Daryk tai, ką privalai daryti. Pasakyk žodžius, kuriuos privalai pasakyti.

Kiek metų tau dar liko? Dešimt, dvidešimt, penkiasdešimt."

Mikelandželas rašė dienoraštyje: "Laimingas tas, kuris anksti patyrė, jog žemė negali duoti nei ramybės, nei laimės".

Šventraštis stengiasi atverti mūsų akis, kol dar nevēlu: "Ką padės žmogui, jei jis laimėtų ir visą pasaulį, bet prarastų savo sielą?"

Sielos netektis, - vidinė tuštuma - tai mūsų amžiaus drama. Žmogus aistringai siekdamas geresnių gyvenimo sąlygų, užmiršo savo sielą. Buitiniai rūpesčiai, nesibaigiantys darbai ir nuolatinis skubėjimas nustelbia sielos balsą. Žmonės skuba godžiai ir šykščiai kaupti medžiagines vertybes ir nejučiomis pakliūva jų nelaisvėn. Jie praranda žmogiškumą, virsta šykštuoliais, beširdžiais, apie kuriuos šv. Raštas sako: "Lengviau kupranugariui pralįsti pro adatos skylutę, negu šykštuoliui patekti į dangaus karalystę". Tokie žmo-

nės tamauja tik turto kaupimui, praradę meilę, užuojautą šalia esantiems, nematydami aplinkinių skurdo ir vargo. Tai mirusios sielos.

Vieni gali pramogauti, linksintis, mėgautis rečiausiais skanėstais, skanauti brangiausius gėrimus ir su panieka žvelgti į tuos, kurie neturi duonos kąsnelio, prispirti bado, vargo ir skurdo.

Jie nebesupranta, kad kiekviena pramoga - akimirka ir kiekvienas vargas - amžinybė.

Kaip nedaug turtingųjų, kurių turtas gali būti priemonė daryti gera kitiems!

Gailestingumas - dieviška savybė, todėl šv. Rašte iš visų turtingųjų, davusių vargšams išmaldą, išskiriama ir labiausiai vertinama našlė, paaukojusi paskutinį skatiką.

Nuo pat kūdikystės po trupinėlių užpildome savo dienų aruodą. Gera ir bloga, ką mes padarome per savo gyvenimo metus, atrandame senatvėje. Visa tai ypač ryškiai atsiveria mirties akivaizdoje. Ir niekas kitas, tik pats mirštantis ir tegali apmokėti savo gyvenimą sąskaitas.

Mirties valandą net ir mažiausi gerumo ženklai, kurie kada nors gyvenime buvo parodyti - tampa neįkainojamai brangūs. "Palaiminti gailestingieji, jie susilauks gailestingumo", - mokė Kristus Kalno pamoksle. Pats didžiausias skurdas ir juodžiausia neganda - keliauti Amžinybės tuščiomis rankomis.

"Žuvo visa, ką kroviau ir taupiau sau. Liko tik tai, ką atidaviau kitiems." - skaitome antkapių įrašuose.

Daugelis filosofų ir teologų sako, kad dorų žmogaus mirtis nėra vien skausmas, bet kartu ir džiaugsmo prošvaistė. Džiaugsmo dėl tinkamai nugyventų metų.

NAFTOS APGAULĖS BURBULUI SPROGUS

K.Astravas

*"Smunka šalis kasdien,
jei valdovas
Teisingumo nevykdo
kasdien"*

(Senovės indų poezija)

Kovo 11 d. pradėjom antrą Valstybės nepriklausomybės gyvavimo penkmetį. Penki metai trukusių peštynių, melo, klastos ir mafijos veiklos energetikos srityje, susijusių su naftos ir gamtinių dujų gavimo planais, kaip perpūstas muilo burbulas sprogo. Atrodo, kad Lietuva jau pasiekė Somalijos korupcijos lygį, iš kurio sunku grįžti atgal į normalų valstybės ir asmeninį gyvenimą. Normalus gyvenimas, kaip dykumos mirazas, liko praeityje visų padorių žmonių svajonėse.

Tą muilo burbulą susprogdino, o per tai Lietuvos žmonėms atsivėrė tiesa apie energetikos paslaptis, spaudoje pasirodė du straipsniai: Audronės Malukienės interviu su Būtingės terminalo būsimos statybos, jeigu ji kada nors prasidės, generaliniu direktoriumi Vladislavu Gedvila - "NAFTOS TERMINALAS; PINIGŲ IEŠKOJIMAS LAUKIANT PAVASARIO" ("Diena", 1994.XII.7, Nr.112) ir Linos Pečeliūnienės ir Kęstučio Žičkaus pokalbis su Energetikos ministru Algimantu Stasiukynu - "MINISTRAS STASIUKYNAS: DĖL NAFTOS RUSIJA LIETUVOJE NETURI JOKIŲ GYVYBINIŲ INTERESŲ" ("Lietuvos aidas", 1995.II.3, Nr. 24).

Idomus Vladislavo Gedvilos pasisakymas dėl Būtingės terminalo statybos, kuriai jau dveji metai negaunama paskolų. Jis sako, kad užsieniui nesidomint terminalo finansavimu, siūloma sudaryti lietuvišką bendrovę, duodant 90% akcijų Mažeikių "Naftai" ir po 5% Akciniam inovaciniam bankui bei Palangos savivaldybei.

Bet iš kur Mažeikių "Nafta" gaus apie 300 milijonų US dolerių, kai pati turi apie 85 milijonus litų skolos. Ministras Stasiukynas pareiškė, kad Lietuvoje nėra kreditų, o užsieniečiai nesiskubina su paskolomis. Paimta paskola iš neaiškių šaltinių, daugiausia iš mafijinių struktūrų, kainuoja 40% palūkanų metams.

Gedvila, prisimindamas "gerus laikus", pareiškė: "...bet dabar ne tas metas, kai su dovanomis važinėdavome į "stiprų centrą" (Maskvą) ir "pramušinėjom" papildomus milijonus... Pavasarį mes galim pradėti terminalo statybą. Mes pasirengę. Tik trūksta pinigų..."

Kaip paaiškėjo, po penkių metų sproguos melo burbului, Būtingės terminalas bus rusų naftos eksporto bazė, kontroliuojamas rusų, bet finansuojamas lietuvių. O kas bus, jei rusai nustos eksportavę naftą?

Idomus ir labai daug pasakantis yra pokalbis su ministru Algimantu Stasiukynu.

Vakarai, kaip "SHELL", "MOBIL" ir kitos naftos bendrovės, neturi interesų in-

vestuoti į Mažeikius, kaip buvo visą laiką per 5 metus tikėtasi. Techninė prasme Mažeikiai yra bevertis objektas (ką aš esu prieš 4 metus pasakęs ir rašęs spaudoje, kad ta rafinerija teturi tik metalo laužo vertę). Visų pirma, jis sunaudoja nepaprastai daug kuro, pagamina mažą procentą aukštos vertės produktų, bet daug mazuto, kurio kaina Vakaruose tėra tik apie 66% žalios naftos (crude oil) kainos. Pagamintas benzinas netinka vakarietiškiems automobiliams dėl žemo oktano, į jį reikia įmaišyti nemažą kiekį labai nuodingo tetraetilsvino, kuris teršia aplinką ir, papuolęs į žolę, užteršia pašarus ir tuo pačiu gyvulinius produktus, ypač karvių pieną. Beveik visos Europos valstybės yra uždraudusios šį nuodingą chemikalą maišyti į benziną.

Ministras Stasiukynas pasakė "Lietuvos aidui" teisybę, kad Vakarai nori, jog Mažeikių rafinerija numirtų, ir tesė toliau: "...jokių problemų aprūpinti Lietuvą naftos produktais nekils. Ar stovi Mažeikiai ar dirba - jaučiat skirtumą? Jokio. Nei kainose, niekur. Tikslai, jeigu nebus gamyklos, 3 tūkst. žmonių neturės darbo ir numirs visas miestas. Strateginė nauda tik šičia. Visi kalba strateginis objektas, strateginis objektas. Latviai neturi, estai neturi, nesuka galvos ir nesiruošia statyti naftos gamyklos. Ji reikalinga tik tiems žmonėms, kurie ten dirba".

Mažeikių rafinerija savo produkcija galėtų aprūpinti visą Pabaltijį. Tokiu atveju, imonei dirbant pilnu pajėgumu, nereikėtų tų produktų (Nukelta į 5 psl.)

LIETUVOS ENERGETIKA: AR PAKAKS JĖGŲ NETVARKAI ĮVEIKTI?

Eivydąs Radvila

Gegužės 16 d. prezidentas A. Brazauskas pasirašė dekretą, kuriuo iš energetikos ministro pareigų atleido A. Stasiukyną, o į jo vietą paskyrė Susisiekimo ministerijoje sekretoriumi dirbusį A. Leščinską. Jis buvo Aukščiausiosios Tarybos deputatas, tuo metu priklausė liberalų frakcijai. Tuo būdu, LDDP po Seimo rinkimų sudaromose Vyriausybėse dirbs jau trečiasis energetikos ministras.

Niekam nekylo abejonių,

Bet tą džiaugsmą reikia užsistamauti. Reikia jo sąmoningai siekti, reikia jį išsipirkti savo prasmingais darbais, meile, gerumu, gailestingumu.

Elena Brazauskaitė-Čepulionienė (KL)

kad padėtis šioje ministerijoje ir jai pavaldžiose valstybinėse įmonėse yra itin sudėtinga. Vienas iš didžiausių sunkumų yra tas, kad smukus pramonės gamybai bei bendram energijos suvartojimui, energetikos ūkis tapo pernelyg didelis ir neefektyvus, jo išlaikymas reikalauja daug lėšų. Už energetines žaliavas, kurios daugiausia įvežamos iš Rusijos, šiuo metu mokama jau pasaulinėmis kainomis, o pagaminta elektros bei šiluminė energija vis dar dotuojama iš valstybės biudžeto. Tačiau net ir esant valstybės paramai, nemaža dalis gyventojų neišgali susimokėti už šias paslaugas.

Energijos perteklių bandoma parduoti kaimyninei Baltarusijai, Karaliaučiaus kraštui, Latvijai, tačiau jos taip pat neatsiskaito laiku,

yra įsiskolinę Lietuvai nemenkas sumas. Dėl šių priežasčių energetikai tarytum į kiaušį maišą kiša iš užsienio gaunamas paskolas - kuro ir energijos išteklių pirkimui paskirta net 40 proc. visų panaudotų kreditų (apie 200 mln. dolerių). Dar viena priežastis - neefektyvi pačios energetikos sistemos veikla. Nafta, mazutas, kitos energetinės žaliavos dažnai parduodamos iš vienos valstybinės energetikos sistemos įmonės kitai per privačias struktūras, kurios sau pasiima 10-15 proc. antkainį. Panašias machinacijas bei tai, kad elektros bei šiluminės energijos savikaina jau beveik dvigubai mažesnė už nustatytą kainą, G. Vagnorius yra pavadinęs mokesčiu korupcijai.

Energetikos sistemoje susiformavo galingi ir įtakingi finansiniai klanai, kurie didžia dalimi lemia ir ministro bei kitų vadovų paskyrimus. Užtenka tik prisiminti,

(Nukelta į 4 psl.)

SVETIMI APIE LIETUVĄ IR SAVI APIE DAINAVĄ

Antanas Dundzila

Praejusios savaitės DIRVOJE suminėjau kelis naujausius Lietuvos okupaciją liečiančius leidinius bei vaizdajuostę. Kalbą apie leidinius tęsiu ir šiame rašinyje. Tik šį kartą tie leidiniai bus labai skirtingi. Vienas jų – svetimtaučių, Anglijoje 1994 m. išleistas, net 1,368 psl. apimties, net \$220 kainuojantis žinynas, kuriame yra straipsnis apie Lietuvą. Antrasis – DIRVOS bendradarbio Juozo Žygo suredaguotas sukaktuvinis, iliustruotas leidinys (Lietuvoje spauda gal sakyti "bukletas"...), išleistas šį pavasarį atšvestos "Dainavos" ansamblio 50 metų sukakties proga. Taip pat, vardan anksčiau paskelbtų duomenų tikslumo, straipsnio pabaigoje tilps pataisa apie spygliuotas vielas prie Lietuvos ambasados Washingtone.

Jau iš kart pasakysiu, kad tas angliškas žinynas Lietuvai yra svarbesnis už leidinį apie "Dainavą". Tačiau J. Žygo paruošta knyga apie "Dainavą" yra mūsų širdžiai mielesnė ir mūsų kultūros is-

torijai svarbesnė. Joje atspindi žymaus meno ansamblio įnašas į kultūrinį bei visuomeninį išeivijos gyvenimą. Abu leidiniai savaip yra verti šio DIRVOS puslapio.

Londone International Media Corporation, LTD., išleista knyga vadinasi "Gynybos ir Užsienio reikalų žinynas" (Defense & Foreign Affairs Handbook). Eilinis knygos mėgėjas tokių knygų neperka. Jos skirtos įvairioms valdžios įstaigoms, visokių tyrimų institutų bei tarptautinių organizacijų bibliotekoms. 1994 m. laida, pristatyta iki antrojo 1994 metų kalendoriaus ketvirčio, sutelkė 238 straipsnius apie pasaulio valstybes bei teritorijas. Nematęs ankstyvesnių šio žinyno laidų, spėliojau, kad Lietuva į jį pateko pirmą kartą.

Knygos įvade redaktoriai paliečia keletą pasaulinio mąsto reiškinių ir komentuoja jų vystymąsi. Tarp kitų dalykų pripažįstamas grįžimas į ką jie vadina žmogaus

igimtu principu, kad "jėga yra tuo pačiu ir teisė"... Teigiama, kad Jungtinių Tautų taikos saugojimo pajėgos šiuo metu operuoja net 36 vietovėse... Teigiama, kad įvairūs konfliktai pasaulyje šiuo metu kunkuliuoja daugiau, negu bet kada per paskutinį pusimtį metų...

Konkrečiai Lietuvai yra skirti beveik 5 didelio formato, gan smulkiu šriftu surinkti puslapiai. Imant knygos apimtį (1,368 psl.) bei anksčiau suminėmus 238 straipsnius, išeitų, kad vidutiniškai valstybei ar sričiai atiteko po 5-6 puslapius. Taigi Lietuvai duota vietos visai deramai. Telioka klausti, kas ir kaip ten apie mus parašyta?

Pradedama su (dabar jau pasikeitusiomis) Seimo pirmininko bei kai kurių ministrų pavardėmis. Seka du puslapiai gan nenuosekliai parašytos Lietuvos istorijos: daug kas praleista, bet kas parašyta – paviršutiniškai skaitant – parašyta pakenčiamai. Lietuvos istorija pradedama Mindaugu, paminėtas Vytautas su Jogaila. Jogailos vedybos ir Lietuvos – Lenkijos sostas neteisingai motyvuotas grėsme iš rusų žemių, bet ne kryžiuočių Pabaltiję vestu karu. Paminėta Vasario 16, nėra nė žodelio apie nepriklausomą gyvenimą ir, štai, jau stovime prie 1939 rudenį prasidėjusių karo įvykių. Taip, buvo trėmimai, partizanų karas, partizanų "bandos"... Apie okupantų vykdytą Lietuvos genocidą bei krašto niokiojimą duomenų nėra. Dar keli paragrafai ir jau šių laikų, 1990 metų anga. Toliau seka gana smulki istorija iki įvykių 1994 m. pačioje pradžioje.

Yra įdėta, reikia manyti, krašto statistikos santrauka, valstybės valdymo politinė struktūra, šiek tiek duomenų apie ekonomiką bei pramonę. Kadangi žinynas apima gynybos temą, gan daug vietos skirta krašto apsaugos reikalams. Įdomu, kad prie kelių lietuvių kariškių pavardžių skliausteliuose yra įterp-

tos lietuviškai atspausdintos frazės "šiuo metu mokosi"... sunku suprasti, kaip čia tie žodžiai pateko, kokia jų reikšmė.

Lietuvos Ambasada Washingtone tebevadinama "pasiuntinybe" (Legation), yra iškraipytų pavardžių bei kitų netikslumų.

Gera, kad apie Lietuvą rašoma, tačiau blogai, kad rašoma klaidingai, vietomis nemokėsiškai. Nežinia, kuri Lietuvos institucija leidėjams parūpino šio straipsnio medžiagą. Yra tačiau aišku, kad tokius straipsnius privalu rašyti patiems lietuviams. Rankraštį įteikus, privalu žiūrėti, kad redaktoriai ar Lietuvos kaimynai jų neiškreiptų buvusių okupantų ar šiaip Lietuvai nepalankių nuomonių naudai.

Į šitokių, tarptautinei rinkai skirtų leidinių ruošimą didelį dėmesį turėtų kreipti ir Lietuvos valdžia ir Pasaulio Lietuvių Bendruomenė. Prisimintina, kaip okupacijos metais į amerikiečių enciklopedijų tendencingas klaidas Lietuvos atžvilgiu efektingai reaguodavo išeivijos institucijos.

"Dainavos" sukaktuvinis koncertas, Chicagoje įvykęs balandžio 23 d., jau praeityje. Kurį laiką jį žmonės prisimins, o vėliau pradės primiršti. Pvz., kas gi gerai prisimena koncertus ar kitokius ansamblio scenos pastatymus, įvykusius prieš 20, 30 ar dar daugiau metų? Tačiau leidinys, "50 LMA Dainava" išliks. Tokie leidiniai išlieka ilgiau, negu dalyvių prisiminimai. Galų gale dalyviai amžinai negyvena, jie nusiėša su savim ir prisiminimus. Čia glūdi leidinio vertė ateičiai. Puiku, kad "Dainava" pasiryžo jį leisti, kad jo redaktoriui pakviestė giliai į "Dainavos" veiklą šaknis įleidusi, Vokietijoje buvusi ansamblio tautinių šokių vadovą Juozą Žygą.

Leidiny susideda iš straipsnių, didelio skaičiaus visų laikų nuotraukų, progra-

mų pavyzdžių, ansamblio vadovų, rėmėjų bei dalyvių, bendradarbių sąrašų, koncertų sąrašo. Ypač stebina ir džiugina nuotraukos. Jose atspindi pokarinių pabėgėlių stovyklų gyvenimo būseną, tas šauniai dar ir dabar atrodantis jaunimas, ansamblio darbui užsiangažavę, talentingi ansamblio vadovai, ilgametė veikla. Yra kuo pasidžiaugti ir didžiuliais. Verčiant leidinio lapus, yra aišku, kad tai buvo ne tik dainos ir tautinių šokių vienetas, bet taip pat gaivalinga mūsų visuomeninė grupuotė: ansamblio akiratyje dalyviai augo, brendo, vedėsi, keitėsi, mirė. Žvelgiant į įvairiaspalvius mūsų visuomeninio gyvenimo niuansus, "Dainava" per pusimtį metų buvo sveikas, kūrybingas, visuomenei daug duodantis, tos visuomenės gyslose pulsuojantis lietuviškumo deguonis. Tokios mintys kyla, vartant šį leidinį.

Sukaktuviniai leidiniai patys negimsta, o jų pobūdis bei apimtis gali būti irgi visokiausi. Tad čia tik pridėsiu asmeninės patirties paskatintą spėliojimą, kad leidinio redaktorius turėjo gerokai pasidaruoti (planuoti, prašyti, vėl prašyti, raginti, vėl raginti, rašyti, karpyti, klijuoti, perrašinėti ir t.t. ir t.t.), kol išėjo ši knyga. Taip pat iš spaudos skelbimų yra aišku, kad leidinį ruošusių ratelyje paskutinę minutę atsirado kokių tai neaiškumų, nes vieno leidinyje talkinusio asmens viešai net du kartus skelbtas pareiškimas visai be reikalo, gal net įkyriai, nuskambėjo. Tačiau nei tokie skelbimai, nei manieji spėliojimai nemažina leidinio vertės.

Kaip kad galima buvo matyti iš D. Kučėnienės recenzijos DRAUGE, "Dainava" šauniai tebedainuoja. Puiku! Gi sukaktuvinis leidinys bent toliau nuo šiandieninės "Dainavos" gyvenantiems šviečia, juos informuoja, maloniai nuteikia. Tokie leidiniai yra rikiuotini

(Nukelta į 8 psl.)

LIETUVOS ENERGETIKA: ...

(Atkelta iš 3 psl.)

kokių palaikymą sau buvo suorganizavęs savo laiku ministerijai vadovavęs L. Ašmontas, kai jį "prispausti" bandė tuometinis premjeras G. Vagnorius. Nėra didesnių vilčių, kad ką nors reikšmingo nuveiktų ir naujasis ministras.

Tačiau ne pats ministro atsistatydinimas energetikams skausmingiausias. Gal net reikšmingesnis ilgamečio "Mažeikių naftos" generalinio direktoriaus B. Vainoros, pastaruoju metu dirbusio ir Energetikos ministerijos sekretoriaus pareigose, pasitraukimas. Po balandžio pradžioje pas prezidentą A. Brauską įvykusio pasitarimo, kuriame buvo aptariama kaip geriau surinkti mokesčius, pagal Saugumo departamento surinktus duomenis buvo iškelta baudžiamoji byla B. Vainoros vadovaujamai įmonei. Įtariama, kad įmonėje buvo vykdoma naftos produktų kontrabanda bei klastojami dokumentai. Pats B. Vainora savo atsistatydinimą sieja su nepalankiais jo įmonės veiklai priimtais Vyriausybės nutarimais, jo nuomone, tokiu būdu žlugdoma įmonės veikla.

Kiek anksčiau iš savo pareigų buvo atleistas vienos iš energetikos ministerijai priklausančios įmonės "Lietuvos kuras" vadovas J. Ilikevičius, jos veikloje aptikus stambių finansinių pažeidimų.

Analizuodami dabartinę

padėtį Energetikos ministerijoje, stebėtojai atkreipia dėmesį, kad Lietuvos Vyriausybė, nors ir darydama garsius pareiškimus, niekaip nesusugeba surinkti lėšų Būtingės terminalo statybai, kuri kainuos apie 200 mln. dolerių. Manoma, kad įvykę pasikeitimai Energetikos ministerijoje atspindi finansinių grupių įtakos pasikeitimus bei prioritetų pasirinkimą Vyriausybėje – Būtingė ar Klaipėda. Tiek B. Vainora, tiek už Būtingės terminalo statybą atsakingas V. Gedvilas tvirtina, kad terminalo statybos reikalai prasti, kad Vyriausybė vilkina sprendimų priėmimą dėl žemės sklypo statybai skyrimo ir nuomos, neatsižvelgiama į siūlymus, kaip Lietuvoje būtų galima surinkti reikiamas lėšas. Kaip žinoma kredituoti terminalo statybą sutinka JAV EXIM bankas, jei pusę sumos skirtų pati Lietuva.

Kita vertus, B. Vainora sako, kad dabar žymiai daugiau dėmesio skiriama Klaipėdos terminalui. Numačius pasirašyti susitarimą dėl orimulsiono pirkimo Venesueloje, tuoj pat sukurta bendra Lietuvos įmonė su Kolumbijos bendrove "Distrol group" Klaipėdos valstybinės naftos įmonės rekonstravimui. Lietuva šiame projekte turi 51 proc. akcijų, projektas vertinamas daugiau kaip 100 mln. dolerių.

95.V.18

Garbės prezidentas Clevelando metinėje Ateitininkų šventėje. Iš k.: kun. G. Kijauskas SJ., R. Matienė, N. Balčiūnienė, A. Žygas, I. Biliūnienė, R. Bridžius ir A. Degesytė. V. Bacevičiaus nuotr.

NAFTOS APGAULĖS BURBULUI SPROGUS

(Atkelta iš 3 psl.)

eksportuoti į Europą ir nereikėtų rūpintis Būtingės terminalo statyba. Bet, deja, dėl aukštos produktų kainos ir atsiribojimo nuo Latvijos, latviai naftos produktus perka Baltarusijoje, Suomijoje ir kitose Skandinavijos valstybėse. O lietuviškų naftos produktų kainos yra aukštos dėl mafijos uždėtų "akcių", naftos produktų vogimo, taipogi dėl dirbtinai sukeliama jų trūkumo, kad galima būtų parduoti juodojo rinkoj.

Min. Stasiukynas, tvirtindamas, kad Mažeikių rafinerija reikalinga tik tiems, kurie ten dirba, ne visai teisingas. Jis nutylėjo, kad ji labiausiai reikalinga Lietuvos mafijai, auginant naujus iš korupcijos pralobusius milijonierius. Aš čia duodu labai gerą pavyzdį. Prieš dvejus metus į Calgary pas gimines atvyko jaunas vyrukas. Norėdamas užsidirbti, kaip ir visi nori pinigų, pradėjo už 3 dol. į valandą dažyti kanadiečiams tvoras. Po kelių mėnesių grįžo į Vilnių ir po metų tapo milijonieriumi, neaiškiai pradėdamas naftos biznį. Iš kur, kaip, neklauskit, mat išivėlė į naftos mafiozinę veiklą.

Mažeikių naftos perdirbimo įmonė operuoja maždaug 30-40 metų senumo technologija. Jos modernizavimui reikia apie 600 mil.

US dolerių, o Būtingės terminalui dar apie 300 mil. Taigi, reikia stambių investicijų. Tačiau, kada tų investicijų sugrįžimo perspektyvos labai neaiškios, ypač kada nėra stabilios vyriausybės ir, kaip atrodo, jos greitai ir nebus, tokie projektai atrodo visiškai nerealiai. Todėl šiuo momentu atrodo, kad klasta ir melu padengti Mažeikių ir Būtingės projektai, lyg sproges mūlo burbulas, tampa užgesusiomis chimeros akimis, sukeliantys naujas problemas, kurių dabartinė vyriausybė, neturėdama energijos, iniciatyvos, reikiamo technologinio išprusimo, nepajėgia spręsti. Lietuva permaža tokioms problemoms. Reikia organizuoti didesnes ekonomines sąjungas su kaimynais, ypač bendravimą su Latviais. Min. Stasiukynas su premjeru A.Šleževičium taip energingai gyre Gargždų naftos būsimą produkciją jau beveik metai apie tai tyli. Kas atsitiko, su naftos rezervais, pasirašius sutartį su švedais? O gal ši nafta dinga korupcijos sukūriuose?

Apie čia minėtas problemas esu kalbėjęs su keliais ministrais, premjerais, parlamento frakcijomis ir pavieniais asmenimis, rašęs straipsnius bei davęs interviu spaudai, radiui ir televizijai. Visi sutikdavo su mano idėjomis, bet ..., matyt korupcijos ap-

svaiginti, grįždavo prie senų idėjų, kurių dabartinis griuvimas sudaro didelę tuštumą Lietuvos ekonomijos planavime. Keista, kad per Klaipėdą eksportuojant tiek daug CIS mazuto į Vakarus, nebuvo pagaltota apie jo perdirbimą į aukštos vertės naftos produktus. Mano keturių metų pastangos, pagal šv. Jeronimą, tebuvo asilo linksminimas arfa.

Plintant korupcijai ir mafijos veiklai, krentant krašto ekonominiam pajėgumui, vyriausybė turėtų suprasti, kad niekas iš užsienio nedrįs investuoti. Esant tokiai padėčiai, tenka netgi suabejoti ar Lietuva išliks nepriklausoma ateinančių penkmetį. Tą turėtų parodyti sekančios rinkimai į savivaldybes ir parlamentą. Nematoma ranka, kaip aprašyta Senajame testamente (Daniel 5-26), jau pasiruošusi, kaip ant Babilono karališkų rūmų sienos, parašyti: "MANE, THECEL, PHARES". Tai reiškia: MANE - Dievas suskaitė tavo viešpatavimo dienas ir greit padarys galą; THECEL - esi pasvertas ir rastas per lengvas; PHARES - tavo karalystė bus padalinta ir atiduota Medėjams ir Persams.

P.S. Pakol straipsnis buvo ruošiamas spaudai, min. Stasiukynas ir kai kurie kiti aukšti Energetikos ministerijos pareigūnai atsistatydino arba buvo atleisti iš pareigų (Red.)

SĖKMINGAS AUKŲ VAJUS

Š.m. gegužės 7 d., sekmadienį, prie visų trijų Detroito lietuviškų parapijų vyko aukų rinkimo vajas Lietuvos Vyčių padaliniui "Pagalba Lietuvai". Visos surinktos aukos bus panaudotos labdaros siuntų persiuntimo išlaidoms padengti. Prie Dievo Apvaizdos parapijos buvo surinkta 868 dol., kuriuos paauguko 43 aukotojai. Prie šv. Petro parapijos 5 aukotojai paauguko 85 dol., o prie šv. Antano - buvo surinkta 971 dol. iš 44 aukotojų. Viso surinkta 1924 dol.

"Pagalba Lietuvai" komitetas dėkoja visiems už dosnumą ir pareiškia, kad tik dėka visų aukotojų gausaus atsiliepimo pagalbos siuntos gali pasiekti brolius ir seses Lietuvoje. Programos vadovas Robertas Boris taip pat praneša, kad šiuo metu yra paruoštos trys labdaros siuntos. 21-oji jau buvo išsiųsta gegužės 5 d. iš Dialysist Cedar Knolls, New Jersey ir yra skirta prof. Broniui Dainiui, Vilniaus universiteto ligoninėje. 22-ji siunta iš Catholic Medical Mission Board (New York) išsiųsta gegužės 8 d. Siuntos vertė virš milijono dolerių ir ji siunčiama Vilkaviškio CARITAS Marijampolėje, dr. Emilijai Montvilienei. 23-ioji siunta iš World Medical Relief, Inc. organizacijos iš Detroito, išsiųsta gegužės 10 d. taip pat keliauja į Vilkaviš-

kio CARITAS Marijampolėje, kur dr. Emilija Montviliene vaistus ir medicinines priemones skirstys visai Lietuvai. Ypatinga padėka reiškama Jurgiui Lendraičiui, Lithuanian Mercy Lift pirminkui, išrūpinusiam lėšas šios siuntos persiuntimo išlaidoms per Christian Relief Services, Virginia.

Visų trijų pagalbos siuntų vertė viršija 1.5 mil. dol.

Robertas Boris dėkoja visiems prisidėjusiems prie šio svarbaus projekto. Esame įsitikinę, kad visų nuolatinė parama šiam didingam Lietuvos Vyčių projektui yra labai reikalinga dabar ir bus reikalinga ateityje.

Regina Juškaitė

• VISI FILISTERIŲ SKAUTŲ SAJUNGOS SKYRIAI (pirmininkai, ryšininkai, atstovai ar pavieniai nariai) prašomi iki šių metų gegužės 31 d. atsiųsti naujai F.S.S. Centro Valdybai aktyvių (ir neaktyvių) narių sąrašus su pilnais adresais ir telefono numeriais. Sąrašus siųsti neseniai išrinktai F.S.S. CV-bos pirmininkei s. fil. Vilijai Kerelytei, 7271 S. Harlem, Bridgeview IL 60455. Tel. 708-594-0400.

Skaitę kit ir platinkit
DIRVA

KARO PABAIGA TOLI NUO TĖVYNĖS

Juozas Žygas

Pirmasis susitikimas ir nusivylimas

Minint Antrojo pasaulinio karo pabaigos 50-tąsias metines, kilo didelis šurmulys: "Važiuoti ar nevažiuoti?", "Minėti ar neminėti?" Tai buvo ne tik lietuvių, bet ir amerikiečių visuomenėje diskutuojama ir spaudoje rašoma, kadangi daugelis amerikiečių buvo priešingi prez. Bill Clintonui numatytai į Maskvą kelionei. Šiuo klausimu jau buvo daug rašyta, daug rašalo išlieta ir popieriaus sugadinta.

Tad dabar apie tai aš ne-numatau rašyti. Bet ką mums, pasitraukusiems iš Lietuvos, ta karo pabaiga reiškė ir kokią permainą ji atnešė? Karas mums ne vienu laiku baigėsi, priklausomai nuo to, kuriose vietovėse gyvenome. Kuomet amerikiečiai atėjo ir pasibaigė oro pavojai, tai, mano supratimu, mums karas tuo ir pasibaigė. Taip pat neaprašysiu visų Vokietijoje gyvenusių lietuvių nuotaikų, kadangi jų nežinau. Tačiau spėju, kad kiekvienoje vietovėje, kiek skirtingai buvo.

Aš su jaunesniu broliu karo pabaigos sulaukėme Sonneberg, Thiur. Tad apie tai ir rašysiu. Dar Lietuvoje pradėjau rašyti savo įspūdžius apie tai kas tuo metu vyko. Dabar, vartydamas juos, daug aiškiau prisimenu visa tai.

Praėjusių Kalėdų metu prasidėjusi sustiprinta oro ofenzyva, visu įnirčiu buvo toliau tęsiama, nors vokiečių kariuomenė be perstojo traukėsi tiek Vakaruose, tiek ir Rytuose. Ir beveik kiekvienam jau buvo aišku, kad Vokietijos galybė ne dienos, bet valandomis tirpo. Tačiau nepaisant to, beveik be jokio strategiškų tikslo, Drezdenas ir Wiurzburgas buvo paversti griuvėsių ir ugnies jūromis. Kuomet vadinamas "frontas" nuo mūsų tebuvo tik apie 40 km, prasidėjo beveik pastovūs aviacijos puolimai. Vokietijos mastu, tai tebuvo tik miestukas ir vienintelė gynyba - policininkų pistoletai. Tačiau lėktuvai be perstojimo

skraidė, kažką apšaudydavo ir bombardavo. Lėktuvai pastoviai virš miesto skraidydami aiškiai matė, kaip senukai - vadinamasis "Volkssturm" prieštankines kliūtis statė. Bet dėl to nereikėjo miestų bombarduoti, tik išmėtyti lapukus paraginančius moteris, kad jos imtų šluotas ir "Volkssturmą" išvaikytų. Netoliese Sonnebergo esančiame kaimelyje, kur buvo lietuvių lageris, pabėgėlės iš Reinlando susiorganizavo, pasikvietė lietuves ir nuėjusios užtvartas išardė.

Kuomet atėjo amerikiečiai tuojau paskelbė "komentando valandas". Gatvėmis vaikščioti ir iš namų išeiti buvo draudžiama. Tebuvo tik trys valandos leistos apsipirkimui ar į restoraną nuėjimui. Vaikščioti tebuvo leidžiama iš ryto 8-9 val. ir po pietų 16-18 val. Vokiečiai, kurie savo namuose gyveno ir dar ožkas turėjo, gal šiaip taip spėdavo apsipirkti. Reikia suprasti, kad per porą valandų visi norėjo apsipirkti, tad prie krautuvų ilgos eilės atsirado. O mes, kurie restoranuose valgėme, dabar visai be pietų likome. O vakare vos į vieną restoraną išsprausdavome, apie nuėjimą dar į kitą restoraną "Štamų"

paieškoti nebebuvo nė kalbos. Be to, amerikiečiams atėjus, vakarais pradėjo ir elektros nebeduoti. Žodžiu, amerikiečiams atėjus, pradėjome su tikru badu susipažinti. Mūsų gatvėje visi pa-

statai, išskyrus mūsų namą, buvo užimti amerikiečių. Todėl bandyti išeiti iš namų buvo gana rizikinga. Tad mūsų pirmoji pažintis su amerikiečiais nebuvo tokia, kokios mes tikėjome!

Prancūzai ir rusai mūsų likimą tvarkė

Keletą dienų po amerikiečių atėjimo, susitikome porą pažįstamų prancūzų. Pasirodė, kad jie savo tarpe mušė vienas kitą. Yra ir rimtai sužeistų. Prancūzų, buvusių belaisvių, buvo dvi grupės. Vieni sutiko užsirašyti savanoriais darbininkais - tokie gyveno privačiai ir gavo vokiškas korteles. Kiti nesutiko pasirašyti ir buvo laikomi stovyklose. Buvusieji stovyklų gyventojai, dabar turi visas teises ir medžioja vadinamus "savanorius". Teko girdėti, kad keletą "savanorių" išmetė per langus iš antro ir net trečio aukšto. Matėme čekus, kurie vaikščiojo su raudonais kaspinais. Raudona spalva dabar buvo madoje!

Dar teko susitikti vieną pažįstamą prancūzų kirpėją, kuris man atrodė, buvo išgėręs, gyrėsi jog jie esą viskuo aprūpinti. Jo žodžiais, greitai laiku čia prancūzų kome-

dantūra būsianti. Tuomet jie bus paimti į kariuomenę, o "savanoriai" - tai bus blogai. Be to, jie turi visus Arbeitsamto ir Arbeitsfronto sąrašus, tai nė vienas nepasilsės! Bendrai paėmus, prancūzai ir lenkai galbūt ir gali ko nors geresnio tikėtis, o mes tai esame blogiausioje padėtyje. Jeigu nepradės Raudonasis Kryžius mumis rūpintis - tai bus visai blogai.

Valgykloje turėjome nesusipratimą dėl maisto kortelių, kadangi niekas nebežino, kas ir už kurias korteles duoda. Pavalgęs nuėjau į "Wirtschaftsamt" išsiaiškinti kortelių reikalą. Mes dabar pakibę tarp žemės ir dangaus. Visas korteles gaudavome iš darbovietės, o ji savo keliu turbūt iš "Arbeitsamto". Buvusi tvarka sugriauta, o naujos dar nėra!

Grįždami į namus pamatėme prie mūsų kampo kelias (Nukelta iš 6 psl.)

VAIKAI – MŪSŲ ATEITIS IR VILTIS!

Tai gražus artėjančios Vaikų šventės šūkis, ir, tuo pačiu, iššūkis šventės rengėjams, mokytojams, tėveliams, seneliams, visiems, kuriems rūpi išeivijos ateitis.

Mintis organizuoti specialią šventę vaikams ne visai nauja – jau eilę metų gvildenama Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyboje. Kanados lietuviai mokytojai, susirinkę pereitų metų švietimo suvažiavime paruošė tokios šventės provizorinį planą ir pristatė KLB-nės krašto valdybai. Valdybos svarstybų metu planas sukonkretėjo, ir buvo nutarta jį vykdyti.

Kanados lietuvių bendruomenės krašto valdyba ir šios valdybos Švietimo komisija yra oficialūs Vaikų šventės rengėjai. Šventės organizavimui bei įvykdymui sudarytas komitetas, kuriam pirmininkauja Rasa Kurienė. Dalia Viskontienė eina programos komisijos pirmininkės pareigas. Kiti komiteto nariai – Algis Nausėdas, Dalia Nausėdienė, Giedra Paulionienė (KLB Švietimo komisijos pirmininkė), dr. Judita Čuplinskienė, Viktoras Narušis ir Rūta Girdauskaitė.

Šventė įvyks 1995 metų spalio mėnesio 14-15 dienomis Anapilio patalpose, Mississaugoje (netoli nuo Toronto).

Vaikų šventės siekiai plačios apimties, aktualūs ne vien jaunų šeimų tėvams, bet ir auklėtojams, vadovams, visuomenininkams, visiems, kuriems rūpi lietuviško gyvenimo ateitis. Per šventę siekiama suburti jaunas lietuvių kilmės šeimas, sudaryti sąlygas jaunimui reikštis kultūriniuose renginiuose. Tad,

šventės programa ir taikoma lietuvių kilmės šeimoms su mokyklinio amžiaus vaikais (iki 16-kos metų). Nors programa bus vedama lietuvių kalba, lietuviškai nekalbantiems vaikams bus sudaromos sąlygos programoje pilnai dalyvauti.

Šventės programa bus labai įvairi ir įdomi, labai lietuviška. Pradedant neeiline registracija, vaikams ištisą savaitgalį nebus progos nuobodžiauti. Tik atvykus į Anapilį, vaikams bus užduotas ieškinys, kurį turės atlikti, kad gautų oficialų Vaikų šventės "pasą". Su šiuo pasu galės apkeliauti maždaug 25-ias "Rodom – darom" užsiėmimų stoteles. Čia galės pasikalbėti su Lietuvos kunigaikščiais (ir su jais nusifotografuoti), išbandyti lietuviškos virtuvės receptus, susipažinti su lietuvišką organizacijom, išmokyti apie lietuviškus papročius, sukurti Lietuviško liaudies meno, ir daug daugiau. Tėveliai labai kviečiami, netgi raginami vaikus lydėti į užsiėmimus. Taip pat, į programon bus įtraukti vyresniosios kartos "ekspertai", kurie su vaikais dalinsis žiniomis bei patirtimi. Tuo pačiu metu vyks muzikos ir dainos, dailiojo žodžio, bei meno konkursai. Iš anksto konkursams užsiregistravę vaikai bus teisę įvertinami ir apdovanojami pažymėjimais. Vėliau, konkursus laimėjęs pasirodys talentų popietėje.

Svarbų vaidmenį šventėje atliks "Raseinių Magdelė". Liaudies meno bei tautosakos specialistė, turinti daug patirties su jaunimu, mokanti vaikus uždegti, Kanadon atvyks liepos mėnesį. Eidama

Iškilmėse, skaitant įsakymus, dalis Clevelando Pilėnų tunto skautų su vadovais ps. L. Biliūnu ir s. vyčiu A. Belzinsku.

šventės kvieslės pareigas, "Raseinių magdelė" vasaros metu aplankys vaikus stovyklose, o rudenio apkeliaus Kanados lituanistines mokyklas. Ne tik ragins vaikus dalyvauti šventėje, bet išmokys dainų ir žaidimų. Pačioj šventėje Magdelė atliks programą, į kurią aktyviai įtrauks ir žiūrovus.

Šeštadienio vakaruškose bus proga ir vaikams ir tėveliams pasižinti, padainuoti, naujų žaidimų išmokyti, o sekmadienį, specialiose Vaikų šventės mišiose – pasimelsti. Šventė uzsibaigs koncertu,

kurį atliks jungtinis Kanados lituanistinių mokyklų choras kartu su svečiais iš Clevelando Šv. Kazimiero lituanistinės mokyklos.

Šventėje nestigs ir staigmenų. Dalyvaus Meškiukas Rudnosiukas, tačiau kol kas neaišku, ar galės atvykti ir Rudnosienė.

Šventės registracija bus vykdoma šį pavasarį lietuviškose mokyklose, tačiau labai laukiami ir lietuviškų mokyklų nelankantys vaikai.

Šventės programa ruošiamą laikant vaiko poreikius dėmesio centre, kad jis pasi-

justų svarbus lietuvių bendruomenės narys ir didžiutį savo paveldėtą kultūrą. Siekiama sudaryti sąlygas vaikui išgyventi gyvąją lietuvių kūrybą, puoselėti jaunime ir šeimose lietuviškas visuomenines bei kultūrinės vertybes. Tai įgyvendinti neįmanoma be visuomenės paramos. Tik remdami šventę ir skatindami jaunimo dalyvavimą, įrodysime vaikams, kad pilnai tikime šventės šūkiu, kad iš tikrųjų – "Vaikai – mūsų ateitis ir viltis!"

RG.

DAINAVOS ANSAMBLIS DETROITE

Penkiasdešimtmetį švenčias "Dainavos" ansamblis, vadovaujamas Dariaus Polikaitis, pakartojo savo sukurtą koncertą balandžio 30 d. Southfield, Michigan Dievo Apvaizdos parapijos salėje, savaitę po premjeros Chicagoje. Salėje buvo apie 300 žmonių.

Buvo atlikta 20 dainų mišriam chorui ir kamerinėms grupėms, parašytų nuo šimtmečio pradžios iki šių dienų. Neabejotinai daina yra daugiausia išvystyta lietuviškos muzikos forma ir tuo pat yra pats subtiliausias muzikalumo pasireiškimas. Ankstyvesni kompozitoriai kaip St. Šimkus, J. Gudavičius, K.V. Banaitis, J. Žilevičius kūrė M.K. Čiurlionio pramintu keliu – iškelti liaudies dainą ir ją vis pagerinti. Kai kur jie liko lyg tai neišbaigti. Vėlesni kompozitoriai kaip, kad J. Švedas, A. Mikulskis, B. Budriūnas, B. Dvarionas įvedė liaudies dainon savo asmenybes. Gi modernistai F. Bajoras, A. Bražinskas, B. Kutavičius jau palenkia lietuvišką dainą grynai savai kompozicijai. Panašiai darė ir ankstyvesnis Dainavos dirigentas nuostabusis Stepas Sodeika su tiesiog operine "Šiaurės pašvaiste", B. Brazdžio žodžiams.

Dirigentas Darius Polikaitis yra labai galvojantis muzikas, pasirinkdamas tokį įvairų repertuarą ir jį atlikdamas su išjautimu į kiekvieno kompozitoriaus kūdikį, kaip to troško pats kompozitorius. Tokiu būdu šiandien "Dainava" yra vienas iš įdomiausių ansamblių visame lietuviškame muzikos pasaulyje. "Dainava" nėra tokia kovinga kaip B. Jonušo laikais, ne taip teatrališka kaip Gasparo Veličkos ir Stepo Sodeikos laikais, ne taip naujoviškumą ieškanti kaip Jurgučio laikais, bet pati muzikaliausia šiais laikais.

Subtiliai, užburiančiai nuskambėjo J. Švedo dainos, pasirodė šmakštus A. Mikulskis su savo liaudies instrumentais, romantiškai atsiduso J. Žilevičius, jaunatviškai ir skardžiai nuskambėjo B. Budriūnas, aiškus ir šviesus pasirodė V.K. Banaitis. Ir taip sekė viena kompozicija po kitos. J. Gudavičiaus aidais atskambanti daina "Kur giria žaliuoja" dar sykį įrodė savo chorinį pirmavimą.

Publika katūciais išsukė ansamblį pakartoti dabar Lietuvoje populiarią "Lietuvą", (žodž. J. Marcinkevičiaus, muz. S. Savinienės). Tai yra graži daina, tik gaila jog neoriginali, nes paimta iš tarp-

tautinės populiarios muzikos. Vis dėlto ji buvo labai šilta ir maloniai atlikta.

Gausi Polikaitių šeima (šeši jų dainininkai ir 1 dirigentas) savo muzikalumu ir darbu išvedė "Dainavą" į pirmaujančius choras. Tai yra savotiškas nuostabus unikumas lietuviškos muzikos gyvenime. Daug sėkmės "Dainavai" ir Polikaitiams!

Saulius Šimoliūnas

★★★★★

SKAUTŲ IR SKAUČIŲ STOVYKLA

Atlanto Rajono skautų ir skaučių stovykla įvyks šiemet nuo rugpjūčio 13 d. iki rugpjūčio 21 d. Bolton, Massachusetts – Camp Resolute amerikiečių skautų stovyklavietėje.

Visų šakų skautai ir skautės prašomi pasižymėti tą savaitę ir pasiruošti vyksti į stovyklą.

Stovykloje norintieji vadovauti prašome kreiptis sekanciai: skautės pas Atlanto rajono seserijos tsto v. s. Aldoną Pintsch, 139 High Crest Dr. West Milford, NJ 07480 Tel.: 201 838-9150; skautai pas Atlanto rajono brolijos atstovą v.s. Bronių Narą, 30 Ruthen Circle, Shrewsbury, MA. 01545 Tel.: 508-845-6325.

KARO PABAIGA TOLI NUO TĖVYNĖS

(Atkelta iš 5 psl.)

moteriškos besisukinėjant. Priėję arčiau pamatėme, kad tai mūsų pažįstamos iš kaimelio kitapus kalno. Jos maistu yra gerai aprūpintos, bet norėtų iš ten išsikelti. Dabar jų stovykloje šeimninkauja prancūzai ir rusai, kol kas su jomis elgiasi neblogai – bet joms vis vien yra neramu. Jos susirūpinusios, kokia bus mūsų ateitis? Jų manymu, mes dar būsimė tardomi, koku būdu ir kodėl mes atsiradę Vokietijoje?

Balandžio 19 d. (ketvirtadienis) mieste visi restoranai uždaryti, tad nėra galimybės net su kortelėmis pavalgyti. O "štamai" – tai tik pralieties svajonės! Išgirstame, kad užsieniečius registruoja miesto rotušėje, 17-tame kam-

baryje. Einame į rotušę, pakeliui susitinkame visą lietuvių koloniją iš Mengers – Gereuth, tad ejome visi kartu. Rotušėje mus visus suregistruavo – surašė ir rytoj po pietų liepė ateiti ir sužinoti nutarimą.

Balandžio 20 d. nustatytu laiku visi kartu einame į rotušę. Bet ten jokio pareigūno nėra, kuris tuo reikalu ką nors žinotų. Nutarėme, kad visiems nėra prasmės čia laiko gaišti. Aš likau budėti, o kiti išėjo bent daržovių nusipirkti. Pagaliau atėjo tarnautojas, kuris liepė visų sąrašą sudaryti. Sudariau 12 žmonių sąrašą. Paėmęs sąrašą pasižiūrėjo ir pažadėjo, kad maistas bus visiems pas mus pristatomas

(Bus daugiau)

VISADA BUVO IR LIKO IŠTIKIMAS TĖVYNEI

(Ižymųjį Lietuvos diplomata Oskarą Milašį
prisimenant)

Pirmasis Lietuvos diplomatas Prancūzijoje buvo Oskaras Milašius. Užsienyje jis daugiau žinomas kaip prancūzų poetas, rašytojas ir dramaturgas, tačiau jo diplomatinė veikla taipogi verta dėmesio. Kovose už Lietuvos tautinį pripažinimą Oskaras Milašius atliko labai svarbią misiją. Karštai gindamas Lietuvos pozicijas, jis rašė politines studijas, spausdino straipsnius, skaitė paskaitas tarptautinėse konferencijose ir kėlė Lietuvos vardą Prancūzijos visuomenėje. Gimė jis 1877 m. Čerėje, Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės žemėse, kurios dabar yra Gudijoje. Jo tėvas buvo sulenkėjęs lietuvis bajoras, o motina hebrajų kalbos mokytojo Varšuvoje dukra. Namuose jis išmoko vokiškai ir prancūziškai. O. Milašiui suėjus 12 metų, jo turtingi tėvai savo vienintelį sūnų išvežė mokytis į Paryžių. Čia baigęs gimnaziją, jis stoja į Ecole du Louvre, meno istorijos ir archeologijos institutą, ir Ecole des Langues Orientales, rytų kalbų mokykloje, jis pradeda studijuoti hebrajų kalbą ir biblinius tekstus. Laisvalaikiu rašo poeziją, ir pirmą poezijos rinkinį išleidžia būdamas 22 metų. Bendrauja su rašytojais Oscar Wilde, Jean Moreas, skulptorium Emile Antoine Bourdelle, lankosi literatūriniuose salionuose. Vėliau pas Milašį, kai jis dirbo Lietuvos pasiuntinybėje, lankydavosi žinomas Prancūzų rašytojas Paul Valery.

Jaunystėje Milašiaus ryšiai su Lietuva buvo daugiau pagrįsti sentimentais. Poezijoje jis atskleidžia vienvakį ir ilgesį savo gimtosios Čerės. Karui prasidėjus, iškyla tautų išsilaisvinimo siekliai, Milašius pasijunta lietuviu. 1916 m. pašauktas atlikti karinę prievolę prancūzų kariuomenės rusų divizijoje, jis priskiriamas dirbti prancūzų Užsienio reikalų ministerijos spaudos biure. Čia ateina žinios iš viso pasaulio ir jis sužino apie Lietuvos išsilaisvinimo judėjimą.

1919 m. atvykusi Lietuvos delegacija į Versalio taikos sutarties konferenciją pasiūlo jam tapti delegacijos sekretoriumi. O. Milašius tuojuo pat sutinka.

Mokėdamas daug kalbų (vokiečių, anglų, italų, ispanų, rusų, ir lenkų) ir turėdamas gerų pažinčių Paryžiuje, kurių Lietuvos delegacijai trūko, Milašius buvo nepamainomas radinys. Diplomatinėje tarnyboje dirbti atrodo jam iš anksto buvo lemta.

Būdamas gyvo proto, jis mokėjo greitai ir sklandžiai išreikšti, nepaprastai gražia prancūzų kalba savo mintis.

Tapęs Lietuvos delegacijos sekretoriumi, jis tvarkė visus raštus, dirbo nuo ryto ligi vakaro. Kovoje dėl Lietuvos valstybės pripažinimo, Milašius išvertė P. Klimo dokumentų rinkinį apie Lietuvos valstybės atkūrimą 1915–1918 m., kuris jau buvo išleistas vokiškai "Der Werdegang des Litauischen Staates". Prancūziškai knyga pasirodė 1919 m. ir buvo išplatinata prieš Versalio konfe-

Lietuvos diplomatas
Oskaras Milašius

renciją. 1920 m. gruodžio mėnesį Prancūzų vyriausybei pripažinus de jure Lietuvos valstybę, Milašius skiriamas Lietuvos charge d'affaires Paryžiuje ir kiek vėliau Briuselyje. Šias pareigas jis eina iki 1925 m.

Savo draugui grafiui Prozor Milašius 1921 m. rašo: "Dienomis esu diplomatas, dirbu beprotišku ritmu, kalti įvykiai dėl neįtikėtinos Lenkijos politikos, o naktimis esu poetas... Atleiskite už keverzotą rašyseną... Notos, raštai, laišakai ir kiti techniniai darbai per paskutines 6 savaites, besilankant Lietuvos politikams, galėtų užpildyti visą biblioteką."

Nežiūrint diplomatinio darbo krūvio, jis baigia rašyti ir 1924 m. išleidžia poezijos rinkinį "Ars Magna". Apie savo darbą Tautų Sąjungoje 1926 m. jis rašo "Le Poeme des Arcanes" ir 1927 m. ese "Du politiniai messianizmai", yra Milašiaus politinis testamentas.

1925 m. Lietuvos Užsienio reikalų ministerija Milašiui siūlo nepaprasto pasiuntinio ir įgalioto ministro Prancūzijai postą, bet Milašius atsisako, nes naujos pareigos būtų dar labiau suvaržiusios jo kūrybinę laisvę. Taip pat Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje buvo svarstoma apie Milašiaus paskyrimą

Lietuvos atstovu prie šv. Sosto, tačiau jis būtų turėjęs gyventi Romoje ir tai nebuvo Milašiui priimtina. Milašiui atsisakius, iškilo Petro Klimo kandidatūra. Paskyrus Klimą į Paryžių, Milašius pasiūlo Lietuvos pasiuntinybėje patarėju su ministro titulu. Kaip Albertas Gerutis rašo Petro Klimo biografijoje: "Galima prileisti, kad be visų kitų samprotavimų, bylojusių Klimo naudai, vyriausybei nemažai svėrė noras turėti Paryžiuje asmenį, kurio intelektualinės savybės būtų be mažiausio priekaišto."

Dirbdamas Lietuvos pasiuntinybėje, Milašius daugiau kaip 14 metų, kol nepasitraukė į pensiją 1938 m., buvo artimas Klimo bendradarbis. Jų santykiai buvo draugiški, mandagūs, su tam laikotarpiui būdinga forma: nei Milašius, nei Klimas nesikreipdavo viens į kitą vardais, kaip tai dėjo kai kurie žurnalistai rašytojai Lietuvoje. Jie kalbėjosi tarpusavyje prancūziškai, nes lietuvių kalbą Milašius pradėjo mokytis dirbdamas atstovybėje. Mokėsi jis pats vienas, skaitydamas tekstus, sunkesnes vietas aiškindavosi su atstovybės tarnautojais. Taip Milašius, Petro Klimo padedamas, parašė "Contes Lithuaniens de ma mère l'Oye" 1933 m. ir "Contes et fables de la vieille Lithuanie".

Milašiaus politinės mintys buvo avangardinės. Jis vienas iš pirmųjų iškėlė mintį sukurti Lietuvos, Latvijos ir Estijos sąjungą, kuri galėtų geriau atsispirti prieš didėjančią Vokietijos ir Rusijos įtaką. Negana to, Milašius propagavo Jungtines Europos Valstybes. Stipriai gindamas Lietuvos bylą su Lenkija jis, remdamasis teisingumu, siekė sutaukinti dvi suverenias valstybes. Jau nuo 1920 m. jis numatė II pasaulinį karą.

Milašiaus politinių raštų rinkinys buvo išspausdintas 1990 m. Juos paruošė ir išleido Milašiaus raštų leidėjas ir jo gerbėjų draugijos pirmininkas André Silveira, kurio rūpesčiu per 30 metų buvo išleista 14 tomų Milašiaus raštų ir 33 sąsiuviniai "Cahiers de l'association des amis de Milosz".

Milašiui mirus 1939 m., jo archyvai buvo išsklaidyti. Paryžiaus Doucet bibliotekoje privatūs asmenys deponavo didelę dalį jo korespondencijos. Lietuvos Užsienio reikalų ministerijoje taip pat turėtų būti įdomios medžiagos. Pas pavienius asmenis bus dar išlikę laiškų. Neseniai paaiškėjo kad O. Milašiaus angliška biblija, kur poetas yra padaręs daug priedaršų, dabar esanti pas privatų asmenį Lietuvoje. Sovietme-

TAUTOS FONDO 21-OJO METINIO SUSIRINKIMO, IVYKUSIO 1995.IV.29 D. NUTARIMAI

Su džiaugsmu ir viltimi sutikę Lietuvos laisvės ir nepriklausomybės atstatymą mes, susirinkę į Tautos Fondo 21-ąjį metinį susirinkimą, su nerimu turime pripažinti, kad Lietuvoje po penkerių metų, pilnos laisvės ir nepriklausomybės nėra. Nėra laisvės nuo skurdo didelei daugumai krašto gyventojų; nėra laisvės nuo bado seniems ir iš Sibiro grįžusiems žmonėms; nėra laisvės nuo valdžios sluoksniuose randamo savivaliavimo; nėra laisvės nuo baimės, kad Lietuva ir vėl nepateks kaimyno visiškon įtakon ar glėbin, nes įstatymų leidžiamosios, vykdomosios ir teisminės galios yra didele dalimi patekusios į savanaudžių rankas.

Su apgailėstavimu mes matome, kad dėl priežasčių, kaip čia aukščiau išdėstyta, daug, ir ypatingai jaunesnės kartos atstovų, yra puolę į neviltį ir neveiklą politinėje srityje. Iš kitos pusės žinome, kad Lietuvoje yra tūkstančiai patriotų ir idealistų, kurie ieško išeities ir laukia mūsų paramos. Suglaudus, Lietuva yra atsidūrusi ant nevilties ir šviesaus demokratinio gyvenimo slenksčio.

Iki šiol Tautos Fondas, pagrindinį dėmesį skyręs demokratijos puoselėjimui per švietimą, pripažįsta, kad dabar pilnos demokratijos skubus įstiprinimas yra pirminės svarbos uždavinys, negailint pastangų ir lėšų.

Dėl to Tautos Fondo 21-asis metinis susirinkimas nutaria:

1. Remti projektus, planus ir demokratines jėgas, iš praeities siekusias ir dabar siekiančias vakarietiškai suprastos demokratijos.

2. Skatinti demokratinį grupių Lietuvoje konsolidaciją.

tyje Vilniaus Universiteto biblioteka ją buvo išmetusi į šiukšlyną.

Daug archyvinės medžiagos buvo Lietuvos pasiuntinybėje Paryžiuje. Tai sukaupe Petras Klimas, bendraudamas su Oskaru Milašium daugelį metų. Pasiuntinybė ir jos archyvai, kartu su didele Petro Klimo asmenine biblioteka, 1940 m. pirma pateko į sovietų, vėliau į vokiečių rankas. Atrodo pasiuntinybės patarėjui S. Bačkiui, pavyko Oskaro Milašiaus archyvinę bylą išgelbėti, nes 1959 m. A. Silveira'o išleistas straipsnių rinkinys rašoma: "p. Bačkis, nepaprastas įgaliotas ministras, buvęs Milašiaus bendradarbis Lietuvos pasiuntinybėje, turi svarbią bylą apie poeto gyvenimą ir jo darbą." Galima

3. Ateinančių metų laikotarpyje plačiu mastu praveisti Tautos Fondo organizuojamą programą, skiriamą demokratijos stiprinimui Lietuvos visuomeniniame gyvenime.

4. Remti ir naudotis Lietuvos demokratiško nusiteikimo spauda ir masinės informacijos priemonėmis, skleidžiant demokratijos idėjas.

5. Atkreipti ypatingą dėmesį į demokratijos idėjų skleidimą Lietuvos jaunimo tarpe.

6. Tęsti paramą mokykloms ir mokytojams, ypatingai nutautėjusiose Lietuvos ir Lietuvos užribių srityse. Toliau remti APPLE draugijos pastangas, siekiant atstatyti demokratiniais, moraliniais ir moksliškais pagrindais grindžiamą švietimą Lietuvoje.

7. Skirti dėmesį Lietuvos aukštojo mokslo institucijoms, jų studentams ir jauniems dėstytojams, nes Lietuvos gyvenimo lygio ateitis yra tiesioginiai susijusi su jais. Šioje srityje, tęsti išskirtiną rėmimą tų šeimų, kurios nukentėjo nuo sovietinio okupanto.

8. Skirti kaip ir ligšiol ypatingą dėmesį partizanų, tremtinių ir politinių kalinių veiklos paramai.

9. Tautos Fondo 21-asis metinis narių susirinkimas dėkoja Tautos Fondo tarybai, valdybai, Kontrolės komisiškai ir Tautos Fondo Lietuvos ir kitoms atstovybėms už nuveiktus darbus ir skirtą laiką. Susirinkimas dėkoja visiems Tautos Fondo rėmėjams, bei tikisi jų paramos susilaukti ir ateityje.

Tautos fondo narių 21-ojo suvažiavimo vardu

Juozas Giedraitis
Metinio susirinkimo
prezidiumo pirmininkas

Vida Penikienė
Metinio susirinkimo
prezidiumo sekretorė

pridėti, kad p. Bačkis į Paryžių atvyko 1938 m. VIII 1, kai Milašius mažiau beateidavo į Lietuvos pasiuntinybę ir tų pačių metų pabaigoje galutinai persikėlė gyventi į Fontainebleau.

1977 metais Nacionalinė Biblioteka Paryžiuje surengė didelę O. Milašiaus parodą. Kataloge minimi 8 eksponatai, paskolinti Lietuvos pasiuntinybės Washingtonė. Tuo metu p. Bačkis buvo Washingtonė. Kai Stasys Lozoraitis perėmė pasiuntinybę, jis O. Milašiaus archyvo neberado. Būtų labai gaila jei ši Lietuvai priklausanti Oskaro Milašiaus medžiaga nepatektų į Lietuvos bibliotekų rinkinius.

Žiba Klimienė

1995-III-7 d.

VASARIO 16 IŠKILMĖS VENECUELOJE

Vasario 16-ji Venecueloje šiemet buvo paminėta ypatingai plačiai ir iškilmingai. Ją surengė Lietuvos ambasada Pietų Amerikai, kuriai vadovauja neišsėmiamos energijos ambasadorius dr. Vytautas A. Dambrava, padedant Venecuelos Lietuvių Bendruomenei, vadovaujamai Henriko Gavorsko. Į šią šventę buvo pakviesti svečiai ir iš toliau, daugiausiai iš JAV. Iš Chicagos buvo atvykusi Marija Rudienė, BALFo pirmininkė, su Antanu Rudžiu, vienu iš ALTos steigėju. Iš New Yorko – vyskupas Paulius Baltakis, OFM, Lietuvos konsulas

kvietė ambasadorių ir jo padalydą – svečius iš JAV pasirašyti specialioje lankytojų knygoje.

Vakare, Caracas miesto Circulo Militar rajone esančioje Karininkų Ramovėje (Salon Boyaca), amb. Dambrava su žmona Unda surengė diplomatinę priėmimą diplomatiniam korpusui ir kviestiniams svečiams. Dalyvavo virš 250 svečių, jų tarpe ir apie 40 lietuvių. Priėmimo buvo atstovautos valstybės: JAV, Rusijos Federacija, Kinija, Vokietija, Argentina, Brazilija, Kolumbija, Kanada, Australija, Indija, Indonezija, taip pat visi ara-

Jiedu taip pat pažadėjo apmokėti ir Už Šv. Kazimiero naują statulą, kuri yra nešiojama bažnyčios procesijose.

Grįžus į Caracas, ambasadoriaus rezidencijoje buvo pietūs svečiams ir ambasados darbuotojams. Ten vysk. Baltakis taip pat pašventino ambasadoriaus rezidenciją.

Šeštadienį, vasario 18 d., Venecuelos lietuvių jaunimas, vadovaujant Arui Mažeikai, suorganizavo svečiams išvyką į turistinį alpių stiliaus miestelį "Colonia To-var", įkurtą Švarcvaldo vokiečių prieš pusantro šimto metų. Švara ir vokiška tvarka toje vietoje nevienam priminė Europą.

Vasario 19 d. buvo skirta Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimo 77 metų sukak-

kom dainom, akompanuojant gitara, puikiai atliko Argentinos lietuvaitė Adriana Jocytė, nuo 1984 m. gyvenanti Venecueloje. Ji visus žavėjo savo skambiu balsu ir nuostabiai puikia lietuviška tarsena.

Toliau, didelio dėmesio susilaukė programos dalis, skirta dvidešimčiai lietuvių, atšventusių 80 metų amžiaus sukaktį. Ši ambasados organizuota ir Venecuelos jaunimo talkinama programa buvo įspūdinga. Vasario 16-sio proga visus juos pasveikino ir Lietuvos prez. Algirdas Brazauskas, linkėdamas jiems sveikatos, ilgiausių metų ir neblėstančios energijos. Kiekvienam jubiliatui buvo įteikti pergamento diplomai su specialiu įrašu ir pasirašyti amb. Dambravos, vysk. Baltakio ir jaunimo atstovo Aro Mažeikos.

Po visų iškilmių buvo bendri pietūs, kuriuos paruošė lietuvių moterų komitetas, vadovaujamas Onos Nelsaitės-Marques.

Pirmadienį vasario 20 d., buvo vizitas pas Caracas arkivyskupą kardinolą Jose Ali Lebreun. Vysk. Baltakis dėkojo jam už talkininkavimą Lietuvai ir lietuvių tautai. Kardinolas didžiavosi tuo, kad galėjęs Lietuvai padėti. Jis lietuvius gerai pažįstąs, porai ispanų kalba išleistų knygų apie Šv. Kazimierą ir Teofilijų Matulionį jis parašė įvadus, o svarbiausiomis pro-

gomis laikydavo pamaldas, kurios buvo transliuojamos visam kraštui per televiziją. Patyręs, kad vysk. Baltakis po šio vizito šventins ambasados patalpas, įteikė jam "baculum" (vyskupo lazda), prašydamas ją būtinai panaudoti šventinimo ceremonijoje.

Vyskupas, grįžęs iš audiencijos, tai ir atliko, stebint pakviestiems šventinimo "kūmams" Marijai ir Antanui Rudžiams, kviestiniams svečiams ir ambasados personalui. Po to, p. Rudžiai visus pakvietė pietums pagerbti vysk. Baltakį į ištaigingą Aventino restoraną miesto centre.

Kita svečių grupė tą pačią dieną privačiu Carlos ir Beatrice Mikalauskaitės-Dominguez lėktuvu buvo išvykusi į gražią Karibų pajūrio vietovę "Los Roques", kur smagiai praleido dieną tropikinės saulės glėbyje, braidant tarp koralų skaidrioje Karibų jūroje.

Gal būt niekur pasaulyje ši Vasario 16-ji nebuvo tiek išreklamuota, kaip Venecueloje. Šia proga net šeši dienraščiai išspausdino amb. Dambravos pareiškimą. Apie šios Vasario 16-tosios iškilmes spaudoje buvo patalpinta apie 40 straipsnių ir virš 50 nuotraukų, daugiausiai iš ambasados surengto priėmimo diplomatiniam korpusui. Ir už tai turime būti dėkingi ambasadoriui dr. Vytautui A. Dambravai.

(kkm)

Švento Sosto nunciatūroje Caracas mieste, Venecueloje. Iš kairės: JAV LB Tarybos narys Kęstutis K. Miklas, Venecuelos vyriausybės atstovas ambasadorius Jorge D'Angelo, Apaštališkasis nuncijus arkivyskupas Oriano Quilici ir Lietuvos ambasadorius Pietų Amerikai dr. Vytautas A. Dambrava.

New Yorke Arnoldas Milukas, JAV LB aktyvistas Kęstutis Miklas. Iš Washingtono dalyvavo Gintaras Dambrava su žmona Pamela, dirbęs JAV Teisingumo departamente.

Vasario 16-sios programa tęsėsi net penkias dienas. Ji buvo pradėta vasario 16 d. Caracas mieste vėliavos pakėlimu prie ambasadoriaus rezidencijos. Čia buvo išklaustas Nepriklausomybės akto paskelbimo muzikinis montažas, ambasados patarėjo Stasio Siručio, specialiai atvykusio iš Bogotos, Kolumbijos sostinės, kalba ir, sugiedojus Tautos himną, visi nuvyko į Šv. Sosto atstovybę. Ten buvo pamaldos, kurias celebravo nuncijus Oriano Quilici ir vysk. Paulius Baltakis. Pamaldų metu skaitinius paskaitė Marija Rudienė ir Kęstutis Miklas, o tikinčiųjų maldas perskaitė Venecuelos vyriausybės pareigūnas ambasadorius D'Angelo. Lietuvos muzikai Raimondas Butvila ir Arvydas Griškevičius, smuiku ir violenčele atliko keletą kūrinių.

Po pamaldų visi dalyviai buvo pakviesti į nunciatūrą kavutei, o po to į Valstybės Panteoną padėti Lietuvos respublikos vainiką prie Venecuelos išlaisvintojo Simono Bolivarо karsto. Čia Panteono administratorius pa-

Vasario 16-tosios minėjime Caracas mieste, Venecueloje, pagrindinę kalbą sakė JAV LB Tarybos Ekonominių reikalų komisijos pirm. Kęstutis K. Miklas. Prie garbės stalo jo dešinėje inž. A. Rudys ir Lietuvos konsulas New Yorke A. Milukas, ambasados patarėjas S. Sirutis, vysk. P. Baltakis, OFM, ambasadorius dr. V. Dambrava, Venecuelos vyriausybės atstovas amb. Jorge D'Angelo ir Venecuelos LB Krašto valdybos pirm. H. Garvorskas.

bų kraštai, įskaitant Iraną, Iraką ir Libiją. Buvo ambasadorių ir iš kitų Europos, Afrikos ir Pietų Amerikos kraštų bei Karibų srities, įskaitant ir Kubą.

Vasario 17-toji buvo skirta vizitui į Šv. Kazimiero (San Casimiro) miestelį, esantį apie 100 kilometrų nuo Caracaso miesto. Čia, prieš 212 metų įkurtos parapijos bažnyčioje, vysk. Baltakis laikė Lietuvos Šventojo garbei skirtas pamaldas. Prieš tai jis pašventino didįjį altorių, kurį bažnyčiai paaukojo Marija ir Antanas Rudžiai.

Čiai paminėti. Ji prasidėjo pamaldomis Capilla Maria Auxiliadora koplyčioje. Šv. Mišias laikė ir pamokslą, pri-taikintą šiai dienai, pasakė vysk. Baltakis. Minėjimas, kurį rengė Venecuelos lietuvių bendruomenė, buvo tęsiamas toliau Latvių namuose. Čia šia proga pagrindinę kalbą pasakyti buvo pakviestas New Yorko lietuvių bendruomenės veikėjas Kęstutis Miklas (kalba atspausdinta Dirvos š.m. balandžio 6 d. laidoje).

Po to sekė meninė dalis, kurią lietuviškom ir ispaniš-

SVETIMI APIE LIETUVĄ ...

(Atkelta iš 4 psl.)

šalia bostoniškos Enciklopedijos... "Dainavos" ansambelis tik 1954 m. išleistame IV-me tome buvo paminėtas.

Vardan tikslumo ir teisybės: 1995-III-30 d. DIRVOJE atspausdinto straipsnio pabaigoje esu parašęs: "iš tikrųjų įmontuotos spygliuotos vielos ant Lietuvos ambasados tvoros..." 1995-V-13 d. autoritetingas asmuo man paaiškino, kad dalį tų vielų

įmontavo ne Lietuvos, bet gretimai (šiaurinėje pusėje) esanti Kubos ambasada. Lietuvos ambasados iniciatyva spygliuotos vielos ant tvoros uždėtos tik mūsų ambasados sklypo vakariniame pakraštyje, kur ambasados nuosavybė siekia Mozart gatvę. Taip pat pabrėžta, kad spygliuotos vielos įrengtos saugumo sumetimais. Be jokių komentarų, tuč tuojau šį patikslinimą skelbiu skaitytojams.

(1995-V-14)

NUSIKEIKIM

Vladas Vijeids

Mano draugas Florijonas nepasižymi dideliu būdo švelnumu. Ir savo manieromis kažin ar pritiktų ambasadoriaus surengtose iškilmėse. Gal tą žinodami jo ir nekviečia. Tiesą sakant ir aš nesu gavęs pakvietimo aukšniais apvais. Ir iš kur jie žino, kad mudu netinkami rodytis aukštoje visuomenėje? O pasistengtume. Ir kelnes į kantą sutvarkytumėm ir marškinius šviežiai išplautus surastume. Dėl kaklaraiščio gal būtų sunkiau. Jų tiek daug turime, kad sunku būtų parinkti spalvą iškilmų orumui tinkamą. Bet aš įtariu, kad nei Florijonas nei aš nesame kviečiami dėl kitų priežasčių.

Florijonas dažnai panaudoja tokius žodžius, kurių jokiam žodyne su žvake pasiviesdamas nerasi. Dar didesnė nuodėmė, kad jis naudoja svetimžodžius, prieš kuriuos taip nusistatę grynos lietuviškos kalbos žinovai. O naudoja jis juos norėdamas tvirtai patvirtinti savo mintis. Jis niekuo nekaltas, kad lietuviškoje kalboje nėra gerų keiksmažodžių. Pasakyti: rupūžė, kad tave perkūnas, kad tu sudegtum, kad tave skradžiai žemę. Tokie žodžiai neturi jokios pritrenkiančios reikšmės. Kas kita rusiški. Žinoma, negražu okupantų žodžius naudoti, bet 150 metų, o paskui dar 50 metų turi savo įtaką. Tai gi ta įtaka mano draugas Florijonas ir naudoja. Neatsilikiu ir aš.

Skaisčių užmojų pagautas, sakau Florijonui.

– Florijonai, kodėl tu keikiesi ir dar nelietuviškai?

Florijonas sukaupė min-

tis. Tam pagelbėti sriubtelėje iš aukštapiudžio (hibolo), atsikosėjo ir sako:

– Šia tema galėčiau disertaciją parašyti ir daktaro laipsnį gauti. Bet kadangi nemanau, kad esi gerai išlavintas, tai tau trumpai paaiškinsiu, kad tavo protinio kompiuterio neperkračiau šiais moksliniais išvedžiojimais. Paklausk. Kai tu gerai nusikeiki, problema, Puntuko akmeniu spaudusi tavo smegenis, jeigu dar jų likę nuo pereitų sunkumų, sumažėja. Dabar nuo teorijos eikime prie praktikos. Pagalvok apie tave užgriuvusią nedalią ir gerai nusikeik. Pamatysi, kaip Puntuko akmuo skyla į mažus gabalėlius. Tas tinka visokioms aplinkybėms. Net ir politikoje. Išgirdai blogą žinią iš Lietuvos, gerai nusikeik. Padeda.

Čia Florijonas taip nusikeikė, kad lango stiklai sudrebėjo. O gal ir Puntukas ėmė skilti į mažus gabalėlius. Gaila. Juk ten Dariaus ir Girėno atvaizdai iškalti.

– Dabar tavo eilė.

Pabandžiau ir ėmiau kalbėti Puntuką triuškinančiais išsireikšimais. Lyg ir palengvėjo. Bet čia nei iš šio nei iš to pasirodė Florijonienė. Ji visados atsiranda labai nereikalingu laiku. Florijonas susigūžė ir pašnibždėjo...

– Praktinius kursus tęsiame kitą kartą.

Važiuodamas namo ėmiau stebėtis mano draugo Florijono plačiu išsilavinimu. Jis žinojo tokių žodelių, kurių jokiam žodyne neteko pamatyti. Jo repertuare buvo ir iš tautosakos ir iš tarptautinio lobyno. Bet daugiausia iš mūsų kaimynų rusų ir len-

(Atkelta iš 2 psl.)

TRUMPAI

• Maskvos Tretjakovo galerijoje karo pabaigos su kaktuvių proga išstatyta Ribbentropo–Molotovo sutarties pasidalinti Europą dokumento kopija. Parodoje yra ir Stalino įsakymas likviduoti Katyne 1940 m. laikytus Lenkijos karininkus, kurių ten išžudyta 26,000.

• Buvusioje Jugoslavijoje Jungtinių Tautų atstovams vėl pavyko kiek sušvelninti serbų-kroatų karo veiksmus. Šiuo metu Jungtinės Tautos turi buv. Jugoslavijoje 39,576 kareivius: prancūzų, britų, jordaniečių, pakistaniečių, kanadiečių, olandų, turkų, ispanų, rusų, bengalų, danų ir lietuvių.

• Rytų Jeruzalėje Izraelio vyriausybė vėl konfiskavo iš vietinių arabų apie 50 hektarų žemės, kur bus pastatyta 1,340 butų naujakuriams žydams. Šiuo metu buvusioje Jordano karalystės valdytojų Jeruzalės dalyje gyvena apie 160,000 izraeliečių. Visos Izraelio politinės partijos sutinka, kad Jeruzalės miestas yra nedaloma Izraelio sostinė.

• Maskvoje pasibaigus iškilmėms ir paradams, minint 50 metų pergalės Europoje metines, spauda skelbia, kad nauji karo veiksmai Čėčėnijoje, pastatų naikinimas, padėgimai ir sprogdinimai

kų. Kam gi kaimynai, jiegi iš jų nepasimokyti. Taip apie Florijono išsilavinimą begalvodamas pasukau ne ta kryptimi ir gavau tikėtą. Veždamasis tą baurų civilizacijos įrodymą kišenėje, panaudojau Florijono pamokas. Psichologiškai labai padėjo, bet pabaudą vistiek turėjau sumokėti.

Iš visur apie viską

sukėlė 450,000 civilių pabėgėlių bangą.

• Argentinos prezidento rinkimus laimėjo ligšiolinis prezidentas Carlos Menem, kurio vyriausybei pavyko stabilizuoti ekonomiką, sustabdyti infliaciją.

• Balandžio 30 prezidentas Clintonas paskelbė Iranui prekybos embargą. Nukentės daugiausia JAV naftos bendrovės, kurios pernai pirkė Irane naftos už apie 4 bil. dol. Manoma, kad tuo prekybos uždraudimu pasinaudos prancūzų, italų, ispanų naftos prekybos įmonės. Jos jau pasinaudojo ir gerokai sustiprėjo, kad JAV suvaržė Libijos naftos pirkimą.

• Eritreja, laimėjusi nepriklausomybę iš Etiopijos, iškilmingai šventė dvejų metų sukaktį. Jau sudaryta 50 asmenų komisija paruošti šalies konstitucijai. Valstybę dar tebevaldo viena politinė partija: Teisingumo ir Demokratijos Liaudies frontas.

• Komunistinėje Kinijoje kasdien laukiama žinios apie vyriausio vado Deng Xiaopingo mirtį. Jau vyksta varžytinės dėl partijos vyriausio vado vietos. Paskelbta, kad partijos vadas sostinėje Chen Xitong buvo pašalintas iš vado vietos ir uždarytas namų arešte. Miesto finansų tvarkytojas Wang Baosen buvo rastas negyvas su ginklu rankoje. Sakoma, kad jis nusižudė. Suimti keli tuzinai miesto vadovybės narių, kurie kaltinami finansiniais prasižengimais.

• Slovakijai taikingai atsiskyrus nuo Čekijos, pasaulio finansininkai labai atsargiai žiūri į Slovakijos bandymus kurti laisvosios rinkos sistemą. Įmonių privatizavimas sustabdytas. Daug slovakų politikų vis dar svajoja apie glaudžius ryšius su Rusija, kalbama apie Europos "slavų" vienybę ir ateities galybę. Labai nepastovus ir slovakų valdžios vadas Vladimir Mečiar. Nuo 1993 m., kada Slovakija pradėjo nepriklausomą gyvenimą, buvo

jau trys nestiprios vyriausybės, keturi užsienio reikalų ministrai. Valdžia nežino, ar sukli i Vakarus ar i Rytus.

• Turkijos vyriausybė pergyvena Vakarų kritiką dėl žmogaus teisių laužymo. Europos taryboje balandžio 27 kritika buvo tokia aštri, kad Turkijos delegacija išėjo iš suvažiavimo salės. Pačioje Turkijoje reikalaujama keisti kovos prieš terorizmą įstatymą, kuris kiekvieną kritikos žodį laiko priešvalstybiniu veiksmu. Kalėjime sėdi net šeši turkų parlamento nariai, išrinkti kurdų apylinkėse. Byla iškelta ir žinomam turkų rašytojui, kuris kritikavo kurdų mažumos persekiojimą vokiečių žurnale. Jis kaltinamas valstybės interesų pažeidimu. Turkų premjerė Tansu Ciller savo pačios partijoje kritikuoja, kad ji per švelni teroristams. Kartu kita partijos dalis peikia ją už pataikavimą "užsieniečiams".

• Popiežius Jonas Paulius gegužės 20-22 d. planuoja trumpai aplankyti Čekiją ir Lenkiją. Svarbiausia užduotis paskelbti palaimintuoju kunigą Jan Sarkander, kurį 1620 m. Čekijoje nužudė protestantų ir netikinčiųjų protestus, nes tas kunigas bandęs jėga sugrąžinti reformų išpažinėjus į katalikų tikėjimą.

• Viso pasaulio medicinos dėmesys nukreiptas į Zairę, kur keliose provincijose prasidėjo menkai žinomo Ebola viruso epidemija, šimtai žmonių žuvo, jų tarpe baltų misijonierių, ligoninių darbuotojų.

• Rusijos premjeras Viktor Černomyrdin įsteigė naują politinę partiją. Naują centro – kairės partiją steigia ir dabartinis parlamento žemųjų rūmų pirmininkas Ivan Rybkin.

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

**HOME
BANK**
Cleveland's hometown bank.

PRAŠAU APLANKYTI MŪSŲ BANKĄ

HOME BANK didžiuojasi būdama dalis jūsų apylinkės

Nuo 1911, HOME BANK padėjo tokioms šeimoms kaip jūsų gauti geromis sąlygomis paskolas ir patarnavimus finansinėse operacijose.

HOME BANK, FSB siūlo šiuos patarnavimus:

- Aukštas palūkanas už santaupas
- Čekių santaupas
- Namų paskolas
- Paskolos namų remontams
- ir kitas paskolas labai palankiomis sąlygomis.

HOME BANK, F.S.B.

798 East 185th Street, Cleveland, Ohio

Darbo valandos:

Pirmadienio – ketvirtadienio	9:00 – 4:00
Penktadienį	9:00 – 6:00
Šeštadienį	9:00 – 2:00

Telefonas 348 - 8809

Rose Marie Balogh, Branch Manager

FDIC INSURED

EQUAL HOUSING LENDER

EUROPA TRAVEL 692-1700

LOWEST AIR FARES
available – worldwide

**EXPERTS ON TRAVEL
TO E. EUROPE**

passports • visas
prepaid tickets

SERVING OUR COMMUNITY FOR OVER
35 YEARS

"LEADERS IN LOW COST TRAVEL"

Madų parodoje "Dar kartą pavasarį", įvykusioje Clevelande balandžio 30 d.
V. Bacevičiaus nuotr.

Specialisto patarimai

VALGYKIME OBUOLIUS

Vienas obuolys per dieną – veja visus daktarus šalin, sako anglai. Iš tikrųjų, dabar daugelis terapeutų ir gerontologų vis daugiau dėmesio skiria obuoliams.

Obuoliai nekaloringi, vitaminų juose nedaug (turi šiek tiek C, B, A, D), bet jie turi daug ląstelienos, pektino, mineralinių druskų (kalio, magnio, mangano, geležies, kalcio, cinko, natrio), fitoncidų.

Pektinai – apvalo organizmą nuo cholesterolo. Sutaruoti žali obuoliai – geras vaistas nuo viduriavimo. Jais gydomi ūmūs ir lėtiniai storosios žarnos uždegimai. Žarnyno ligoms gydyti geriau tinka saldžių veislių obuoliai, negu rūgščių, nes didelis organinių rūgščių kiekis didina peristaltiką.

Obuoliai ypač naudingi sutrikus širdies ir kraujagyslių veiklai. Amerikos mokslininkas A. Keisis įrodė, kad valgant obuolius kiekvieną dieną sustiprėja kraujagyslių sienelės, jog tampa elastingesnėmis. Aterosklerozės profilaktikai pakanka 15 g pektino, tiek jo yra dviejuose vidutinio dydžio obuoliuose. Be to, juose esantys C ir P vitaminai labai palankiai veikia ne tik prieš aterosklerozę, bet ir hipertoninę ligą. Kepti arba virti obuoliai vartojami kaip šlapimą varantys vaistai, sergant vandene. Obuo-

lių nuoviro ir arbata mažina užkimimą, lengvina kosulį. Svarbiausia, kad obuoliuose esančios kalio druskos ir taninas stabdo šlapimo rūgšties susidarymą. Todėl patariama obuolių nuovirą arba arbatą gerti ilgesnį laiką, sergant šlapimtakio akmenlige. Obuolių žievės arbata geriama nutukus ir kartu kaip raminantis vaistas. Ruošiant obuolių žievę arbatai, reikėtų žinoti, ar obuoliai neužteršti pesticidais. Iškrovos dieną galima suvalgyti iki 2 kg obuolių.

Dietinėje mityboje ir liaudies medicinoje vartojami ir laukiniai obuoliai. Iš jų gaminami sūriai, įvairios obuolienės, spaudžiamos sultys. Žalių obuolių košelė dedama ant nudegimų, opų, nušalimų.

Valgykite kuo daugiau ne tik obuolių, bet ir moliūgų, slyvų, nes juose yra gausu antisklerozinių medžiagų. Vaisiai – labai svarbi profilaktinė priemonė prieš aterosklerozę. Ypač obuoliai prailgina žmogaus gyvenimą ir jo senatvę. Obuoliai pašalina iš organizmo riebalines medžiagas, cholesterolo perteklių kraujyje. Parduotuvėse obuolių veislių pasirinkimas yra nemažas. Kiekvienas gali jų išsirinkti ne tik pagal savo skonį, bet ir spalvą. Tad valgykite į sveikatą!

B. Grigaliūnaitė

SPORTINĖ ŽOKLĖ

Šiomet 5-tose Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse vyks varžybos ir Sportinėje žūklėje. Sportinės žūklės varžybos vyks pagal CIPS (Confederation International de la Pêche Sportive) taisykles. Meškeriojimas pagal CIPS taisykles Amerikoje ir Kanadoje yra labai retas. Mėginsiu jums, kurie ruošiatės keliauti į varžybas, suteikti truputį žinių apie tai.

Numatytos varžybos vyks kanale prie Elektrėnų. Kanalo plotis 20 metrų, gilumas 3 metrai. Varžybose bus leidžiama naudoti įvairų masalą (bait) išskyrus žuvelės ir dirbtinus. Meškeriojama nuo kranto, iš anksto nustatytoje vietoje (Normaliai kiekvienam meškeriotojui skiriama) nedaugiau kaip 10 metrų pakrantės), su viena meškere ir vienu kabliuku vandenyje. Meškeriojant

būtinai turėti omenyje, kad kiekviena pagauta žuvis, nežiūrint kokio dydžio, yra taškas laimėjimui. Meškeriojimo laikas normaliai tęsiasi 1 valandą, neįskaitant pasiruošimo.

Pagrindiniai tokios žūklės įrankiai yra nesudėtingi. Meškerė ilga virš 16 pėdų, (5 metrų), kabliukai nedidesni kaip 12-14 numerio, valas labai lankstus, 2-6 svarų stiprumo, plūdės lengvos ir jautrios.

Norintieji smulkesnių žinių apie meškeriojimą pagal CIPS taisykles prašau susiristi su manim, Algimantas Čerekas, 11036 Guy Ct. Warren MI 48093.

Linkiu geros žūklės varžybose.

A. Čerekas

MAŽASIS FUTBOLAS

V Pasaulio lietuvių sporto žaidynių Darbo grupės vadovas R. Girskis šių metų balandžio mėnesio pradžioje atsiuntė laišką JAV išvykos į šias žaidynes organizacinio komiteto pirmininkui, A. Rugieniui kuriame praneša apie žaidynių programos papildymą, įvedant mini (mažojo) futbolo varžybas.

Mini (mažasis) futbolas žaidžiamas futbolo aikštėje, padalintoje į dvi dalis (skersai aikštės). Komandos sudėtis – 8 žmonės (septyni žaidėjai ir vartininkas). Komanda gali registruoti 12 žaidėjų, trenerį ir vadovą. Žaisti gali ir treneris bei vadovas. Žaidėjų keitimas nėra ribojamas, tačiau žaidėjai keičiami tik tada, kuomet žaidimas yra sustabdytas. Šios rūšies futbole rungtynių trukmė – du kėliniai po 35 minutes (10 minučių pertrauka tarp kėlinių).

Chicagos LFK "Lituanica", atrodo, užregistruos bent vieną komandą į šias varžybas. Būtų gera, kad bent dar ir kita iš JAV ar Kanados mini futbole dalyvautų.

E.Š.

LINAS VYŠNIONIS Advokatas

Telefonas (216) 383-0225
24400 Highland Road, Suite 9 • Richmond Hts, OH 44143

TRANSPAK

Siuntiniai į Lietuvą pristatomi į namus.
Skubiems siuntiniams - AIR CARGO.
Komerčinės siuntos pagal susitarimą.
MAISTO SIUNTINIAI nuo \$29.- iki \$98.-
Aukštos kokybės maisto produktai

Pageidaujant prisiųsime smulkia informaciją.

Rūta Degutienė, 28262 Chardon Rd.
Willoughby Hills, OH 44092
Tel. 216-943-4662

Dirbame nuo 1987 m.

TRANSPAK, 2638 W. 69th St.
Chicago, IL 60629 Tel. 312-436-7772

If you can spare 10 minutes,
We can spare \$10,000!

Play **Bingo** from the Ohio Lottery

Imagine winning \$10,000 in just 10 short minutes! It's possible with the Ohio Lottery Bingo Game. On each \$2 ticket, you get four Bingo cards and four chances to win — up to \$10,000! So play Bingo at your favorite Lottery retailer. And with luck, you could come out with \$10,000 to spare!

JOIN IN THE WINNING

Lottery players are subject to Ohio laws and Commission regulations. For further information, call the Customer Relations Department, (216) 787-3200, during regular business hours.

CLEVELANDE ir apylinkėse

GERA PASKAITA IR ĮDOMI IŠVYKA PENSININKAMS

1995 m. gegužės 4 d. suėjime kalbėjo advokatas Vytas Matas. Jo pokalbis apie palikimus ir Living Will buvo įdomus ir svarbus pensininkams. Iš anksto buvo išdalinta aptariamų klausimų literatūra, kad būtų lengviau surasti diskutuotinas temas. Po pietų advokatas V. Matas noriai ir aiškiai atsakė į individualius klausimus ir davė reikiamus patarimus.

Gegužės 14 dieną išvyka į Chicago ir į Lietuvų centrą Lemonte. Dalyviai buvo patenkinti išvykos rezultatais: Lietuvų Opera "Perly Žvejai" buvo staigmena Clevelando pensininkams, nes ją tik Chicagoje buvo galima išgirsti ir pamatyti.

Kitą dieną buvo ekskur-

sija į Lietuvų centrą, kuriam maloniai sutiko ir pavaišino poną Nainienę. Buvo apžiūrėtas Lietuvos tautinis muziejus, vaikų darželis, mokykla, misijos bažnyčia ir "Pasaulio lietuvių" redakcija. Redaktorius B. Nainys parodė patalpas ir atsakė į klausimus, liečiančius "Pasaulio lietuvių" leidimą ir jo problemas, kurios yra beveik universalios visiems lietuvių laikraščiams užsienyje. Šią nuotaikingą ir įdomią išvyką organizavo pensininkų klubo vicepirmininkas V. Staškus.

Sekantis pensininkų suėjimas įvyksta birželio mėnesio 1 d. Lietuvų Namuose.

J.K.

SENOLIŲ DIENA

14-ji metinė vyresnio amžiaus katalikų diena bus švenčiama trečiadienį, gegu-

žės 31 d. Ši šventė bus švenčiama keturiose Clevelando diecezijose: St. Vitus, Cleveland; St. Gabriel, Concord; St. Ladislav, Westlake, ir Holy Martyrs, Medina. Progama prasidės 1:30 val. p.p. koncertu, kurį seks 2:00 val. Mišios. Po Mišių bus vaišės. Vyskupas A. Pilla aukos Mišias Šv. Vito bažnyčioje.

Ger.J.

★★★★★

TAUPA, Lietuvos kredito kooperatyvas, bus uždarytas **šeštadienį, gegužės 27 d. ir sekmadienį, gegužės 28 d.**

★★★★★

PARENGIMAI

1995 M.

• GEGUŽĖS 29 d. Memorial Day – Apeigos–Mišios–pusryčiai. Rengia Katalikų Karo Veteranų Postas 613 Šv. Jurgio parapijoje 8:30 ryto.

• BIRŽELIO 4 d. Šv. Jurgio parapijos šimtmečio sukakties iškilnių uždarymas. Šv. Mišias celebruoja vyskupas Anthony Pilla 10:30 ryto šv. Jurgio parapijoje.

• BIRŽELIO 11 d. – Tragiškojo Birželio minėjimas. Rengia Clevelando Baltų Komitetas.

• LIEPOS 8 d. 6:00 v.v. šeštadienį L.K. DARŽELIŲ VASAROS VAKARONĖ Gwinn dvare Bratenal.

• LIEPOS 16 d. Šv. Jurgio parapijos gegužinė. Pradžią 11:30 ryto šv. Jurgio sodyboje.

• LIEPOS 23 d. Pensininkų gegužinė Lietuvos namuose

• LIEPOS 30 d. sekmadienį 12:00 val. LKVS "RAMOVĖ" Clevelando skyriaus LSSI Zalgirio šaulių kuopos GEGUŽINĖ BEACHLAND Parke 17815 Canterbury Rd.

• RUGPJŪČIO 13 d. DIRVOS IR VILTIES draugijos **gegužinė** įvyks L. ir V. Apanių sodyboje.

• RUGSEJO 30 d. Clevelando Baltų Komitetas rengia baltų bendravimo vakarą Lietuvos Namuose.

• SPALIO 7 - 8 LIETUVIŲ DIENOS rengia LB Clevelando apylinkės valdyba.

• SPALIO 22 d. DIRVOS 80 metų jubiliejus

• LAPKRIČIO 12 d. Šv. Jurgio Rudens Festivalis 11:30 – 3:30 p.p.

• LAPKRIČIO 18 d. Kariuomenės Šventės minėjimas. Lietuvos Namuose.

• GRUODŽIO 17 d. "Singing Angels" choro koncertas trečią val. po pietų Dievo Motinos parapijoje

• GRUODŽIO 24 d. Bendros Kūčios – Šv. Jurgio parapijos salėje 9:30 v.v.

TAUPA

Lithuanian Credit Union

Lietuvių Kredito Kooperatyvas

767 East 185th Street Cleveland, Ohio 44119 481-6677

DARBO VALANDOS: antradienį, trečiadienį

ir ketvirtadienį ----- 9:00 v.r. – 4:00 p.p.

penktadienį ----- 9:00 v.r. – 6:00 p.p.

šeštadienį ----- 9:00 v.r. – 12:00 p.p.

sekmadienį *parapijoje* --- 11:00 v.r. – 12:00 p.p.

Kiekvieną taupomojį sąskaita federalinės valdžios (NCUA) apdrausta iki \$100,000

atlanta

IMPORT-EXPORT Inc.

2719 West 71th Street, Chicago, IL 60629

Tel. (312)434-2121 1-800-775-SEND

SKOKIE, CLEVELAND, ST. PETE BEACH, NEW YORK, DETROIT, GRAND RAPIDS, KALAMAZOO, BALTIMORE, PITTSBURGH, HOT SPRINGS, ST. LOUIS, ROCHESTER,

Pristatome siuntinius į namus

Jūsų giminėms Lietuvoje, Latvijoje, Rusijoje, Ukrainoje, Baltarusijoje.

Skubiems siuntiniams: AIR CARGO Amerikietiško maisto siuntiniai.

Pratęsiame vizas, ruošiamo iškvietimus.

Persiunčiame pinigų doleriais.

Visos paslaugos atliekamos greitai ir pigiai.

Clevelando skyriaus tel.: 481-0011

639 East 185 th Street • Cleveland, OH

Iš anksto susitarus, paskambinant į

Atlantos Clevelando skyrių, Jūsų namuose

galime paruošti ir priimti siuntinius į Lietuvą.

JAKUBS AND SON

Laidojimo Įstaiga

William J. Jakubs Sr.,
William J. Jakubs Jr.,
Keneth Schmidt ir
Barbara Jakubs Schmidt

Licenzijuoti direktoriai ir balzamuotojai

936 East 185 th Street, Cleveland, Ohio 44119

Tel. (216) 531-7770

Laidotuvių koplyčia erdvi, vėsinama teikianti jaukią atmosferą liūdesio valandoje. Didelė aikštė automobiliams pastatyti.

VYTIS INTERNATIONAL TRAVEL SERVICE, INC.

40-24 235TH STREET DOUGLASTON NY 11363

TEL (718) 423-6161 FAX 718-423-3979

KELIONĖS Į LIETUVĄ

iš New Yorko ir Chicagos

per Varšuvą – pigiausia.

Skrydžiai LOT oro Linija.

O pigiausi LOT bilietai gaunami agentūroje

VYTIS TRAVEL

40-24 235 St.

Douglaston NY 11363

Tel. 718-423-6161; 1-800-77-VYTIS 1-800-77-89847

FAX 718-423-3979

Papiginti bilietai gaunami ir su kitom oro linijom.

Iš visų JAV miestų.

MATAS REALTORS

NORMLS

Broker RITA MATAS – G.R.I. – state certified real estate appraiser

2412 CEDARWOOD ROAD
PEPPER PIKE, OH 44124
(216) 473-2530

18021 MARCELLA ROAD
CLEVELAND, OH. 44119
(216) 486-2530

ADV. VYTAS MATAS – teisinis patarėjas

DIRVA

A + A VYTAUTAS ČESNAVIČIUS

Vytautas Česnavičius, gimė 1902 m. rugsėjo 29 d. Būdelės kaime, Šakių apskr. Gyveno Richmond Hill NY. Mirė po sunkios ligos balandžio 4 d. Jamaica ligoninėje, sulaukęs 92 m. amžiaus. Buvo pašarvotas "Shalins" laidojimo namuose.

Atsisveikinimas įvyko balandžio 5 d. – 6 d. Po mišių Apreiškimo parapijos bažnyčioje palaidotas, Cypress Hills kapinėse. Liko sūnus Algirdas su šeima, duktė Liuda su šeima, 10 anūkų, 8 proanūkai ir kiti giminės Lietuvoje.

Dar jaunas būdamas įstojo į Policijos mokyklą. Baigęs tarnavo viešojoje policijoje. Vėliau perėjo į geležinkelio policiją. Rusų okupacijos

laikais iš tarnybos buvo atleistas. Gerų žmonių perspėtas, išvengė išvežimo į Sibirą. Vokiečiams okupavus Lietuvą į policiją daugiau nesugrįžo. Iki pat pasitraukimo iš Lietuvos gyveno su šeima Šakiuose ir dirbo buhalteriu miesto butų biure.

Velionis labai mėgo spaudą. Ją prenumeravo ir rėmė kiek išgalėdamas. Lietuviška knyga jo namuose buvo taip pat mielas svečias.

Velionis labai mėgo gyvenimą ir ilgai kovojo su savo ligomis, nenorėdamas pasiduoti. Kol galėjo, lankė parengimus, aukojo fondams ir visokioms kitoms lietuviškomis organizacijoms.

Sūnus –

Algirdas Česnavičius

A. + A. KĘSTUTIS ANTANAS MATULIONIS

Mirė 1995 m. gegužės mėn. 5 d., sulaukęs 62-ju metų. Į Ameriką atvyko 1950 m. Gyveno Brunswick, Ohio. Velionio palaidoti buvo pašarvoti Carlson Funeral Home, Brunswick, Ohio, 1995 m. gegužės mėn. 7 d. Po šv. Mišių St. Ambrose bažnyčioje (kurios parapijai priklausė), palaidotas 1995 m. gegužės mėn. 8 d., Resurrection Cemetery, Valley City, Ohio.

Žmona Viola, broliai Vytautas ir Algirdas

Dėkodamas Visagaliui Dievui,
Clevelando Šv. Jurgio Parapijos
Šimtmečio sukaktuvių ruošos komitetas
nuoširdžiai kviečia Jus drauge atšvęsti
mūsų parapijos tarnybos
Lietuvių kolonijai Clevelando Diecezijoje
ŠIMTMETINĘ SUKAKTĮ

Šimtmečio sukaktuvių iškilmės prasidės
Šventomis Mišiomis,
10:30 v.r., 1995 m. birželio 4 d.,
Šv. Jurgio bažnyčioje,
6527 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Šias Iškilmingas Mišias aukos Jo Ekselencija
Clevelando Vyskupas Anthony M. Pilla.

Po Sumos įvyks iškilmingas banketas parapijos salėje.
Kokteiliai 1:00 v.p.p., Pietūs 1:30 v.p.p.

Iškilingo banketo bilietų kaina \$40.00.

Bilietus galima įsigyti kreipiantis
į Šimtmečio sukaktuvių ruošos komitetą.
Stalai 8-iems asmenims rezervuojami už \$320.00

Išsamesnę informaciją apie bilietus ir rezervacijas
galima gauti kreipiantis į Komiteto pirmininkę,
Liuciją Tamošiūnienę, telefonu 230-0860
Raginame kuo anksčiau bilietus užsisakyti,
kadangi platinsim tik 240 bilietų.

Šimtmečio sukaktuvių iškilmų dieną
bilietų įsigyti nebus galima.

Nuosirdžiai Jūsų –

Kun. Juozas A. Bacevice, klebonas;
Liucija Tamošiūnienė, Komiteto pirmininkė

PAGERBĖ STUTTHOFE NUŽUDYTUOSIUS

Trimitas ir trys šūviai nuaidėjo Sruogos aprašytame Dievų miške gegužės 9 d., atiduodant aukščiausią pagarbą nužudytiems Stutthofio koncentracijos stovykloje, dabar paverstoje į muziejų, 25 valstybių, 28 tautų apie 60,000 politinių kalinių.

Pagerbti Lietuvos aukų Stutthofio koncentracijos stovykloje atvažiavo ambasadorius Varšuvoje Antanas Valionis, generalinis konsulas Šarūnas Adomavičius ir apie 50 buvusių kalinių ir žuvusiųjų kalinių artimųjų. Dalyvavo Lietuvos televizija ir spaudos atstovai.

Religinei minėjimo daliai vadovavo Dancigo metropolijos archyviskupas Teodeusz Gotzłowsky, Elbingo Vyskupas Andriej Szlivinski. Jiems talkino pravoslavų ir liuteronų dvasiškiai bei rabinas Chackelis Zakas iš Kauno.

Pirmąjį vainiką nešė buvę politiniai kaliniai, atstovaudami visoms Stutthofio žuvusiųjų valstybėms. Lietuvai atstovavo Pilypas Narutis.

Lietuvos ambasadorius prie paminklo padėjo gėlių puokštę, o prie krematoriumo – paminklinę lentą. Krematoriume buvo surengtas trumpas lietuvių susikaupimas. Žodį tarė Lietuvos ambasadorius A. Valionis, specialų atsisaukimą perskaitė buvęs Stutthofio politinis kalinys iš Lietuvos įkaltų grupės Pilypas Narutis.

E.N.

Chicagos lietuvių padangėje

FRANK ZAPOLIS – "METŲ ŽMOGUS"

Chicagos lietuvių veikėjas, Lietuvos Vyčių organizacijos tautinių šokių grupės ilgametis vadovas – Frank Zapolis buvo atžymėtas Amerikos Lietuvių Prekybos Rūmų organizacijos. Jam buvo paskirtas "Man of the Year" žymuo. Šis apdovanojimas įteiktas per šios organizacijos metinę puotą gegužės 7 d. Martinique banketų salėje, Chicagoje.

LIETUVIŲ ABITURIENTŲ PRISTATYMAS

Pagal seną tradiciją, jau 22-trą kartą Lietuvių Moterų klubų federacijos Chicagos skyrius rengia lietuvių abiturientų (vid. mokyklas baigiančiųjų) pristatymo visuomenei pobūvį. Jis įvyks birželio 4 d. 5 val.p.p. Lietuvių centre Lemonte. Klubo vadovybei talkina abiturientų motinų komitetas, kurį sudaro Daina Dumbrienė, Milda Harris, Marytė Utz, Stefa

Clevelandiečių poetų konkursas

Pirmos vietos laimėtojai skiriama 1,000 dol. premija. Be to numatytos 25 dovanos virš \$2,500 vertės.

Prašom siųsti vieną eilėraščių ne ilgesnį kaip 21 eilutės. Free Poetry Contest, 7095 Hollywood Blvd., Suite 730, Hollywood, CA 90028.

Eilėraščių anglų kalba, turi būti išsiųstas iki 1995 m. birželio 10d. Dovanos bus įteiktos liepos 1 dieną.

Prielauskienė, Virginija Paulienė, Eglė Novak, Dalia Januškienė.

PASIŽYMĖJO LIETUVAITĖS

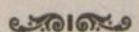
Grupė Chicagos vakariniuose priemiesčiuose gyvenančių lietuvaikių ir besimokančių Mount Assi akademijoje (vidurinėje mokykloje) už gerą mokslą gavo tos mokyklos atžymėjimus. Jų pavardės: Vika Gyltė, Nida Janušaitytė, Austė Ringutė, Viktorė Sušinskaitė, Lina Šlenytė.

Štai, kurie padeda išlaikyti lietuvišką laikraštį

A t n a u j i n d a m i prenumeratą ir kitomis progomis Dirvai aukojo:

Štuopis J., Sharon	20.00
Kriščiukaitis M., Avon	10.00
Vengris J., Osterville	20.00
Pintsch A., W. Milford	20.00
Giedraitis V., Willowick	20.00
Dulieba T., Cleveland	10.00
Prancus E., Parma	20.00
Pesys A., Dearborn Hts.	5.00
Tautvydas K., Lake Elmo	20.00
Pranckevičius B., Evergreen	20.00
Monkus M., Chicago	3.00
Valys W., Roswell	20.00
Bacevičius S., Corona Del Mar	10.00
Sukauskas H., Canada	6.00
Škėma J., Gulfport	3.00
Bakšys J., So. Boston	15.00
Petkus V., St. Pete.	10.00
Bružaitė-Higgins D., Columbus	10.00
Kubiliūnas R., Wilby H.	20.00
Petrauskis A., Rocky R.	20.00
Palubinskas K., Cleveland	10.00
Narbutaitis K., Mayfield Hts.	5.00
Gruzdys V., Cleveland	20.00
Čibiras J., Dayton	5.00
Statkus E. Rev., Grand R.	10.00
Cičėnas K., Woodridge	10.00
Dilys H., Chicago	10.00
Valavičius A., Chicago	10.00
Besperaitis V., Sedona	20.00
Zavadskas V., Canada	10.00
Lawrence E., Sylmar	10.00
Brizgys V., Euclid	20.00
Lietuvos Laisvės Forumas,	
Fort Mayers	10.00

Visiems aukotojams
nuoširdžiai dėkojame

PARDUODU AUTOMOBILĮ!

"HYUNDAI" EXCEL,
labai gerame stovyje, 1989
m. laidos, keturių durų, pilkas.
Pravažiota 39 tūkstančių m.
Kaina – 2,500 dol. Dėl
susitarimo skambinti tel.
486-3406 po pietų. –Julius

★★★★★

KARIO redakcija Lietuvoje
pasigenda 1951 metų Ame-
rikoje leisto KARIO 1-8 NR.
Kas turite tą komplektą,
malonėkite padovanoti
KARIUI. Siųskite šiuo
adresu:
KARYS, 2001 VILNIUS,
Totorių 25/3, LIETUVA.

★★★★★

TRISDEŠIMT TREČIAS Dirvos novelės Konkursas

DVI PREMIJOS

Pirmoji – 500 dolerių

Antroji – 300 dolerių

skiriamos iš

A.A. SIMO KAŠELIONIO

palikimo, kurį tvarko Korpi Neo-Lithuania

Tema: Autoriams suteikiama neribojama teisė
novelės temą, turinį ir pobūdį patiems pasirinkti.

Laikas: Paskutinė rankraščiui įteikti data
1995 metų rugsėjo 15 d. (pašto antspaudas).

Adresas rankraščiui siųsti:

Dirva, Novelės konkursas,
P.O. Box 19191
Cleveland, Ohio 44119-0191

Konkurse kviečiami dalyvauti visi lietuviai rašytojai,
gyveną Lietuvoje, JAV ar bet kuriam kitame krašte.

Paruošimas: Konkursui siunčiami rankraščiai
būtinai privalo būti parašyti rašomąja mašinėle ir
pasirašomi spapyvardžiu. Tas pats slapyvardis
užrašomas ant priedamo uždaro vokelio, kuriame
įdėta autoriaus tikroji pavardė, adresas ir telefono
numeris. Tikslai laimėjusio vokelis bus atidarytas.

Nepremijuoti rankraščiai grąžinami tikslai
autoriams prašant, jų nurodytu adresu.

Jury komisija iš trijų narių sprendžia kas
premijuotina paprasta balsų dauguma.